Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

ЛЮТЫ 10 1931 г. СУБОТА № 34 (4837)

Год выдання XVII

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

СВОЕЧАСОВА І ДОБРАЯКАСНА ЗАВЯРШЫЦЬ РАМОНТ ТРАКТАРОЎ

Пад соцыялістычную гаспадарку БССР партыяй падведзена магутная соцыялістычная база. У падыходзячую вясну на соцыялістычных палях Беларусі будуць працаваць звыш 2.000 трактароў.

Правадыр нашай партыі тав. **Сталін** у сваім гістарычным дакладзе на XVII партыйным з'ездзе падкрэсліў: «Што датычыць скары стання трактароў і машын, то нездавальняючае становішча гэтай справы да таго ясна і агульнавядома, што не патрабуе доказаў».

Гэта ўказанне правадыра ў вялікай меры датычыць БССР. Агульнавядома, што ў мінулым годзе трактарны парк БССР скарыстоўваўся самым агідным спосабам. У большасці МТС кафіцыент карыснай работы трактароў не перавышаў 23 проц. Есць нават такая МТС, як **Чавуская**, дзе трактарны парк ухітрыліся скарыстаць на... 4,4 проц.

Адной з асноўных прычын дрэннага скарыстання трактарнага парку з'яўляецца несвоечасовы і нядобраякасны рамонт.

У БССР на 5 лютага адрамантавана 880 трактароў—54,5 проц. Побач з такімі МТС, як **Заслаўская, Рагачоўская, Слуцкая** і інш., якія поўнасцю скончылі рамонт трактароў, большасць МТС самым ганебным чынам зрываюць тэрміны рамонту, вызначаныя партыяй і ўрадам, а **Лёзненская, Пухавіцкая, Дубровенская** і **Жыткавіцкая** МТС выканалі план рамонту не больш, чым на 10 проц.

Пры нездавальняючым ходзе колькаснага выканання плана рамонту трактароў, асабліва пагражаючым з'яўляецца становішча з якасцю рамонту.

Партыя зрабіла ўсё неабходнае для таго, каб МТМ і МТС маглі бесперабойна і з поспехам праводзіць рамонт, забяспечыла майстэрні неабходным абсталяваннем і рабочай сілай. Як скарыстоўваюцца гэтыя магчымасці, можна прасачыць на прыкладзе **Полацкай** МТМ.

Полацкая майстэрня знаходзіцца ў нова-абсталяваным памяшканні, мае патрэбную колькасць варштатаў, забяспечана высокакваліфікаванай рабочай сілай, але з месяца ў месяц **ЗРЫВАЕ ГРАФІК РАМОНТУ.**

Асабліва ганебна яе становішча з якасцю рамонту. **Боркавіцкая** МТС пядаўна прыняла ад Полацкай МТМ тры маторы. Пры іспытанні аказалася, што **НІ АДЗІН З ІХ НЕ ПРАЦУЕ.** Гэты выпадак не выключэнне. Выпушчаныя 5 лютага два маторы таксама аказаліся нягодны мі для работы.

Яшчэ горшая справа ў **Віцебскай** МТМ. На колькасці адрамантаваных трактароў яна знаходзіцца на адным з апошніх месц, выканаўшы план усяго на 23,9 проц. Для характарыстыкі якасці яе работы даволі прывесці дзве лічбы: з адрамантаваных на працягу трох месяцаў 40 матораў, **35 аказаліся нягоднымі.** Такія-ж паказальнікі работы даюць **Аршанская** і **Даманавіцкая** МТМ.

У чым-жа прычыны такога становішча? І на гэта пытанне лепш за ўсё дае адказ практыка работы Віцебскай МТМ. Працоўны дзень рабочых на зборцы матораў фактычна складае **адну гадзіну.** Гэта вязвычайна, але факт. Рабочыя прастойваюць з-за таго, што адміністрацыя не паклапацілася своечасова адрамантаваць варштат для прыжыгу падшыпнікаў. Каб атрымаць якую-небудзь дэталь, рабочыя павінны па некалькі раз бегчы ў кладовую і чакаць там гадзінамі. Аб ударніцтве і спаборніцтве ў гэтай майстэрні і гаварыць не прыходзіцца.

Праверка прадукцыйнасці працы, праведзеная ў **Гомельскай** МТМ, якая лічыцца перадавой, паказвае, што як правіла загрузка працоўнага дня ў майстэрні **НЕ ПЕРАВЫШАЕ 5 ГАДЗІН.**

На што-ж траціцца астатні час?

Рабочы майстэрні **Шылаў** 28 студзеня патраціў больш гадзіны толькі на атрыманне парада на работу. На выпіску і атрыманне запасных частак ён патраціў 50 мінут, на адшуканне інструментаў 45 мінут. І гэта, паўтараем, у адной з лепшых МТМ!

Адсутнасць усякай арганізацыі працы, расхлябанасць прыводзяць да заняпаду працоўнай дысцыпліны. Справа даходзіць да таго, што ў Даманавіцкай МТМ спазнені на 1-2 гадзіны лічацца зусім нармальнымі, **супроць зрыўшчыкаў працоўнай дысцыпліны ніякіх мер не прымаецца.**

Адсутнасць належнага тэхнічнага нагляду з'яўляецца асноўнай прычынай нядобраякаснага рамонту. Такое праспейшае мерапрыемства, як бракераж вырабляемых ні. Даволі было Гомельскай МТМ давесці заданне да брыгады, да варштата, устанавіць правільны графік работы і жорсткі кантроль за яго выкананнем, каб за адну пяцідзеўку выканаць 12,4 проц. на МТМ дэталяй, амаль нідзе не праводзіцца. У большасці МТМ прыёмка адрамантаваных матораў робіцца **БЕЗ ПАПЯРЭДНЯЙ ПРАВЕРКІ.** Годнасць матораў устанаўляецца толькі тады, калі МТС яго прыняла і паставіла на трактар. Гэта параджае безадказнасць за якасць рамонту і абязлічку.

Не малую віну за становішча, якое стварылася, нясуць **Белсельгасснаб і Белсельскабрамонт.** На іх ускладзена адказнейшая задача — забеспячэнне МТМ і МТС запаснымі часткамі і матэрыяламі для рамонту трактароў.

Рамонтная кампанія ў гэтым годзе, як ніколі, забяспечана запаснымі часткамі. Між тым рад МТМ прастойваюць з-за адсутнасці запасных частак. Прычына гэтага аказваецца ў тым, што Белснабрамонт механічна самым бюракратычным чынам размяркоўваў гэтыя запасныя часткі. У той час, як адным МТМ адгружаецца адразу 80 проц. патрэбных частак, другія МТМ атрымліваюць 30-35 проц. Больш таго, вялікая колькасць запасных частак, патрэбных МТМ, часта пралежваюць на заводах толькі таму, што заказчык — Белснабрамонт несвоечасова іх выкупляе.

Як-жа рэагуе на такое становішча з ходам рамонтнай кампаніі Наркамзем? Ён здавальняецца тым, што склаў план рамонту, да рэчы, з вялікім спазненнем, і разаслаў яго на месцы. Аб якасці гэтага планавання мы ў свой час пісалі. Усё далейшае кіраўніцтва з боку Наркамзема абмяжоўваецца толькі складаннем зводак.

Перадавыя МТМ і МТС паказалі, як трэба дабівацца перамогі. Галоўнае заключаецца ў аператыўным канкрэтным кіраўніцтве кожным участкам работы майстэр плана гадавога рамонту.

З вялікім уздымам творчай актыўнасці сустрэлі рабочыя МТМ з'езд нашай партыі. Там, дзе кіраўніцтва МТМ і МТС здолела скарыстаць гэту актыўнасць, там мы маем пэўныя поспехі ў ходзе рамонту. Але большасць МТМ і МТС не ўзначалілі вытворчага энтузіязму рабочых, каб на вопыце перадавікоў вучыцца перамагаць.

«Пытанне аб асваенні ў сельскай гаспадарцы тых машын, якія краіна дае сельскай гаспадарцы, з'яўляецца адным з самых вострых на працягу бліжэйшага адрэзку часу. Поўнае асваенне машын узнімае ўраджайнасць на больш высокую ступень і забяспечвае паспяховую барацьбу за тую ўраджайнасць, якая неабходна нам у другім пяцігоддзі» **(Рудзутак).**

У вырашэнні гэтай адказнейшай задачы рашаючую ролю набывае своечасовае і добраякаснае завяршэнне рамонту трактароў.

Чырвоная армія дэманструе ў гонар XVII партз'езда

ПАРАД НА КРАСНАЙ ПЛОШЧЫ

Дэлегаты XVII з'езда партыі, якія сабраліся з усіх канцоў вялікага Саюза, учора на Краснай плошчы знаёміліся з узброенымі сіламі краіны, соркім вокам праварані станоВішча абароны СССР. ГЭТА БЫЎ АГЛЯД НЕЗАКРУШАЛЬНАСЦІ БОЛЬШЭВІЦКАЙ АБАРОНАЗДОЛЬНАСЦІ КРАІНЫ. ПАРАД ВЫСОКАЙ ТЭХНІКІ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ. ДЭМАНСТРАЦЫЯ ВЕЛІЗАРНЫХ ПЕРАМОГ РСЧА Ў АЎЛАДАННІ ГЭТАЙ ТЭХНІКАЙ.

***

К 12 гадзінам дня трыбуны на Краснай плошчы поўны далегатамі з'езда. Тут-жа шматлікія госці — прадстаўнікі заводаў і фабрык сталіцы.

Прыходзяць прадстаўнікі дыплома тычнага корпуса, ваенныя аташэ.

Стройна шарэнгі войск стаяць нерухома, чарнеюць шчыльныя чатырохкутнікі маранёў. Быстра прабягаюць пінейныя, па радах раздаецца ледзь чутная каманда.

ЗА 7 МІНУТ ДА 12 ГАДЗІН К МАЎЗАЛЕЮ ПАДЫХОДЗЯЦЬ ТАВ. СТАЛІН Ў СУПРАВАДЖЭННІ ЧЛЕНАЎ ПАЛІТБЮРО. Адразу бурнымі апладысментамі разражаюцца трыбуны, аўдыторыя—магутныя поклічы —«НЯХАЙ ЖЫВЕ Т. СТАЛІН», «НЯХАЙ ЖЫВЕ ЦК НАШАЙ ПАРТЫІ», «УРА!»

***

Камандуючы парадам т. КОРК аб'яжджае баскоцыя роды войск. Але вось гадзінік Спаскай вежы адбівае 12. На адно імгненне на плошчы наступае ўрачыстая цішыня. На левым крыле маўзалея тт. СТАЛІН, МОЛАТАЎ, КАГАНОВІЧ, КАЛІНІН, ВОРАШЫЛАЎ, ДЖАНІКІДЗЕ, КУЙБЫШЭЎ, АНТАНОВ-ОВСЕЙЧАНКА, ЕЖОЎ, МІКАЯН, КАСІОР, КІРАЎ, РУДЗУТАК, ПОСТЫШЭЎ, БУБНОЎ, ЧУБАР, ШКІРАТАЎ і інш. На правым крыле маўзалея—Рэвваенсавет СССР.

З апошнім ударам крэмлёўскага гадзінніка раздаюцца гучныя гукі аркестраў, вітаючы выехаўшага з Спаскіх варот т. ВАРАШЫЛАВА. Па шарэнгах войск грыміць «УРА».

Камандуючы парадам т. КОРК рапартуе наркому:

— Тав. народны камісар па ваенных і марскіх справах. У гонар XVII з'езда Усесаюзнай Камуністычнай партыі большэвікоў войскі маскоўскага гарнізона і ўзброеныя атрады пролетарыята пастроены для парада.

Зноў гулка разносіцца «ўра». Тав. Варашылаў у суправаджэнні тав. Корка аб'язджае войскі, і водгукі далёкай шумнай прывітальнай хвалі паказваюць іх шлях. «Ура» то затухае, то зноў аднаўляецца з новай сілай. Вось прывітанні сталі аглушальна гучнымі. Тав. Варашылаў вярнуўся пасля аб'езда войск.

— Вольна! — раздаецца каманда.

Падняўшыся на трыбуну маўзалея, т. Варашылаў гаворыць прамову, рапартуючы партыі ў асобе яе XVII з'езда аб магутнасці Рабоча-Сялянскай Чырвонай арміі, аб непахіснасці РСЧА, аб яе вернасці вялікай партыі і вялікаму правадыру СТАЛІНУ.

НЯХАЙ ЖЫВЕ НЕПЕРАМОЖНАЯ ЧЫРВОНАЯ АРМІЯ!

У заключных словах прамовы тав. Варашылава ўрываюцца гарматныя салюты. Раскаты змяняюцца грамавым «ура», велічным гімнам суседняга пролетарыята—«ІНТЭРНАЦЫЯНАЛАМ».

***

Гучаць фанфары.

— Парад, зважай! — разносіцца па плошчы каманда.

Урачысты марш пачынаюць спускачы ваенных акадэмій: акадэміі імя ФРУНЗЕ, інжынернай, хімічнай, паветранай. Пролетарскія палкаводцы шагаюць роўна і чотка, выклікаючы ўсеагульнае захапленне.

Воплескамі дружных апладысментаў вітаюць трыбуны камандзіраў марскога флота.

Сомкнутым строем шагае пролетарская дывізія. Байцы плячом к плячу, з вінтоўкамі на перавес. Ходанка паблісквае штыхі. Несакрушальнай сілай вее ад шчытных, моцных шэрэнг.

А шарэнгі ідуць і ідуць. Ідуць пад марш аркестраў войскі АДПУ, пагранічнікі, чыгуначная ахова, суваізісты, кулямётчыкі, снайперы, пэтэчыкі, дэманструючы вялізарную вы ніку Чырвонай арміі, яе жалезную дысцыпліну.

Атрад маскоўскай міліцыі замыкае сабой калоны вайсковых часцей. Узорная выпрэўка міліцыі робіць на дэлегатаў з'езда і гасцей вялікае ўражанне.

***

Кароткі прамежак.

На трыбунах ажыўленне. Усе глядзяць у бок Гістарычнага музея. Чаканычы шаг, падходзяць чырвоныя партызаны, асоавіяхімаўскія ўзброеныя атрады маскоўскага пролетарыята—плоць ад плоці, кроў ад крыві рабочых атрадаў, штурмаваўшых Крэмль у памятныя лістападаўскія дні 1917 г.

Далегаты і госці з захапленнем сустрэчаюць рабочыя атрады.

Лепшыя прадстаўнікі партыі, якія сабраліся на свой з'езд, радасна вітаюць узброены пролетарыят, заўсёды гатовы да абароны соцыялістычнай бацькаўшчыны—змяняць сваё рабочае месца на месца ў шэрэнгах байцоў Рабоча-Сялянскай Чырвонай арміі.

***

Раптам цокатам конскіх капыт на паўняецца плошча. Гэта—конная артылерыя. Бясшумна слізгацяць гарматы на гумовым ходу. Эскадрон за эскадронам праходзіць кавалерыя. Услед—зноў артылерыя. За ёй імчацца тачанкі.

Гэтыя тачанкі, гэта конная артылерыя, гэтыя імклівыя эскадроны кавалерыі—прэзідыя к параду магутнай сучаснай тэхніці Чырвонай арміі, пораду ад багата матарызаваных і механізаваных часцей. Іх магутны рух адкрывае буйны твар. Гарматы бойца горда ўзвышаецца над башнькай танка, пераможна разгойдваецца маленькі чырвоны сцяг. А за гэтым тэхнікам мноства самых разнастайных машын. Танкеткі, бранеавіклі аўтамабілі, пёгкія і цяжкія танкі, якія могуць хадзіць і па вадзе і ўзбірацца на горы, рушацца ледвай, займаючы ўсю Красную плошчу.

І відаць, як са дня ў дзень, з месяца ў месяц расце ваенная магутнасць совецкай краіны, як з выключнай шпаркасцю ўдасканальваецца ваенная тэхніка Рабоча-Сялянскай Чырвонай арміі. СОВЕЦКІ САЮЗ ПЕРАТВАРЯЮЦЬ Ў МАГУТНУЮ ІНДУСТРЫЯЛЬНУЮ КРАІНУ, ЯКУЮ НЕ ЗМОГУЦЬ ЗЛАМАЦЬ НІЯКІЯ ВАРОЖЫЯ Ў СВЕЦЕ СІЛЫ. СССР ЗДОЛЕН У МАСАВЫМ МАСШТАБЕ СТВАРАЦЬ УСЕ ВІДЫ СУЧАСНАЙ АБАРОНЫ. І парад танкаў, парад новейшай артылерыі, парад сталі! матораў—блыскучы тэма доказ. Гэта ўжо ТЭХНІКА ДРУГОЙ ПЯЦІГОДКІ, за ажыццяўленне якой упарта змагаецца зараз вялікая партыя, уся краіна, усе працоўныя Совецкага Саюза.

XVII З'ЕЗД ВКП(б)

Прамова тав. СТЭЦКАГА па дакладу тав. КАГАНОВІЧА

— Таварышы, XVII з'езд партыі пазван з'ездам перамог, але разам з тым ён з'яўляецца і з'ездам сама крытыкі. Гіганцкія перамогі нашай партыі і працоўных мас знайшлі сваё бліскучае выяўленне ў дакладзе т. Сталіна і ў дакладах тт. Молатава і Кагановіча. І разам з тым гэтыя даклады былі сведчаннем той вялікай самакрытыкі, якую наша партыя праводзіць і на сучасным этапе. Інакш не можа быць.

Поспехі нашы вялікія, імі можна справядліва ганарыцца.

Але заданні, якія намечаны ў плане другой пяцігодкі, сапраўды грандыёзны. Для таго, каб іх выканаць, патрэбна гіганцкая работа па арганізацыі мас, па сканцэнтраванню іх намаганняў; патрэбна праверка пры дапамозе самакрытыкі ўсіх звеньняў нашага апарата. Трэба нашы арганізацыі і наш апарат пабудаваць такім чынам, каб яны змаглі сапраўды кіраваць масамі ў штурме для заваявання бясклассавага грамадства. Трэба вызваліць гэты апарат, гэтыя арганізацыі ад усякай пухліны, лішніх нарастаў. Трэба паставіць правільна кіраўніцтва гаспадарчымі органамі, усім будаўніцтвам, каб выканаць гэтыя вялізарныя задачы. Гэтага нельга зрабіць інакш, як пры дапамозе самакрытыкі. Самакрытыка — гэта зарука дзейснасці, зарука сілы ўсіх нашых арганізацый. І калі перайсці да той работы, аб якой тут так сама даволі многа гаварылася — да работы выхаваўчай, да работы прапагандысцкай, то трэба і ў гэтай галіне з усёй сілай скарыстаць самакрытыку.

Зараз, на даным этапе, перад намі асабліва чотка выяўляецца выхаваўчы бок пролетарскай дыктатуры. Самы трудны этап астаўся ззаду. Класавы вораг разгромлен. Нам яшчэ трэба яго біць і дабіваць. Але перад намі стаіць ва ўсім аб'ёме задача перамагання перажыткаў капіталізма не толькі ў эканоміцы, але і ў сазнанні людзей. Гэта значыць, што выхаваўчая работа, выхаваўчы бок дыктатуры пролетарыята, аб якім гаварыў т. Сталін — ён зараз асабліва вылучаецца. І тут партыя, як і ва ўсіх іншых пытаннях, павінна быць наперадзе.

Знаходзіліся «тэарэтыкі», якія лічылі, што ў сувязі з тым, што перад намі цяпер непасрэдна стаіць задача пабудовы бясклассавага грамадства, то нібыта неяк умаляецца і роля партыі і роля пролетарскай дыктатуры. Гэта, таварышы, чысцейшае глупства. Іменна цяпер, калі перад намі стаіць задача выхавання новых слаёў, калі перад намі стаіць задача перамагання перажыткаў капіталізма ў сазнанні людзей, роля нашай партыі, роля кожнага комуніста асабліва ўзмацняецца; перад кожным комуністам і перад усёй партыяй высоўваюцца асабліва павышаныя патрабаванні. Калі з пункту гледжання гэтых павышаных патрабаванняў, якія прад'яўляюцца зараз комуністу ў справе арганізацыі мас, у справе кіраўніцтва імі, паглядзець на становішча нашай выхаваўчай работы, на тое, як мы падрыхтоўваем комуніста да кіраўніцтва масамі, да таго, каб ён усвойваў асновы комунізма, асновы нашай палітыкі, каб ён быў прыкладам добравольнай, свядомай дысцыпліны і комуністычных адносін да працы, — то трэба, таварышы, прама сказаць, што справа тут у нас пастаўлена нездавальняюча, і ў гэтых адносінах тая крытыка, якая была і ў дакладзе т. Сталіна, і ў дакладзе т. Кагановіча і ў выступленні т. Кірава, — зусім справядліва. Наша выхаваўчая работа пастаўлена нездавальняюча.

Трэба з усёй сур'ёзнасцю падкрэсліць, што ў справе выхаваўчай работы, як і ва ўсіх іншых галінах, пытанні арганізацыі маюць вялізарнейшае значэнне. Трэба пакончыць з поглядам на прапагандысцкую работу, як на такую работу, дзе людзі толькі размаўляюць і толькі пішуць артыкулы і кнігі. Гэта, таварышы, глупства. Ад гэтага трэба асабліва адмовіцца зараз, калі ў сувязі з усёй вялічэзнасцю нашых задач трэба паставіць як след і справу прапаганды. Ахапіць масы партыі, ахапіць масы працоўных выхаваўчай работай ёсць таксама, перш за ўсё, арганізатарская работа. А вось, калі з гэтага пункту гледжання падыйсці да таго, што ў нас робіцца па гэтым участку, то я вам павінен сказаць, што тут у нас у сэнсе арганізацыі справы стаіць горш, чым у якой-бы там ні было іншай галіне партыйнай работы.

Каганові́ч: Правільна!

Стэцкі: Горш. І павінен вам сказаць, што і балбатуноў тут больш, чым у якой-бы там ні было іншай галіне партыйнай работы. Гэта вы, таварышы, усе вельмі добра ведаеце. Гэтага ніхто не можа адмаўляць. Гэтаму дапамагаў і той погляд, што гэта ёсць, перш за ўсё, справа разгавораў, справа якасці другарадная. Вядома, нельга прадстаўляць рэчы такім чынам, што ўсе галіны культурнай работы адсталі, нельга ўсе іх красіць чорным. Гэта было-б няправільна, гэта было-б перагібам. Ёсць у нас і добрыя ўзоры на асобных участках работы.

Каганові́ч: Ці толькі-ж на асобных участках? Ёсць у нас добрыя ўзоры ў радзе галін культуры.

Стэцкі: Ёсць галіны і арганізацыі, дзе работа пастаўлена добра. У гэтым годзе ў нас адбывалася праверка пастаноўкі справы прапаганды. І павінен вам сказаць, што ў цэлым радзе арганізацый у гэтых адносінах ёсць вялікія поспехі.

Ёсць, аднак, вобласці, дзе работа вядзецца пастарынцы. Я павінен прад'явіць тут прэтэнзіі Сярэдняй Волзе і ў асаблівасці, таварышы, Ніжняй Волзе, хоць я не ведаю, да каго мне звярачацца — ці да тав. Птуха, ці да тав. Штэрнберга: яны падзяліліся. Ва ўсякім выпадку праверка паказала, што там сетку партыйнай асветы прабуюць ставіць шляхам агульных рэзалюцый, агульных указанняў з абкома, што там няма яшчэ сапраўднай арганізатарскай работы, там няма сапраўдных клопатаў аб тым, каб забяспечыць кожнага партыйца палітграматай і падручнікам. Нам неабходна трэба распраўцца і тут са старымі метадамі работы.

Я вас прашу, таварышы, толькі аб адным. Калі вы пачнеце выкопваць указанні тав. Сталіна і выкаваляць «сумленных балбатуноў» ад кіраўніцтва асобнымі галінамі работы, то я прасіў-бы вас не забываць і аб гэтай галіне работы. Тут таксама трэба ачысціцца ад балбатуноў, для таго каб як след паставіць справу выхавання, справу прапаганды, якая з'яўляецца адной з важнейшых задач нашай партыі ў сучасны момант.

Каганові́ч: Правільна!

Стэцкі: Вы не забывайце, таварышы, што іменна гэты ўчастак з'яўляецца адным з тых, дзе фармуецца сазнанне партыйца. Нельга сказаць, каб яго сазнанне фармавалася толькі ў школе, але гэта работа, работа па вывучэнню асноў марксізма, работа па вывучэнню нашай партыйнай палітыкі, работа па вывучэнню задач соцыялістычнага будаўніцтва, з'яўляецца адной з важнейшых, і нам трэба, у асаблівасці ў сучасны момант, паставіць яе на вышыню.

Я хацеў-бы, таварышы, сказаць яшчэ, што нам трэба гэту галіну культурнай работы падмацаваць і ў адносінах матэрыяльнай базы—перш за ўсё па частцы паперы. Прадстаўнікі з месц амаль усе патрабуюць паперы. Кожны падходзіць і гаворыць, што паперы адпускаецца недастаткова. Нам трэба падняць, павялічыць вытворчасць паперы. Ніякіх асаблівых затрат для гэтага нам непатрэбуецца: лесу ў нас колькі хочаце, сырцу ў нас колькі хочаце.

Тое-ж самае і ў адносінах паліграфіі. Паліграфія ў нас зношаная. Гэту галіну нам таксама трэба развіваць.

І, нарэшце, я павінен сказаць адносна радыё, якое мае вялізарнейшае культурнае значэнне. Аб гэтым не варта многа расказваць, бо вы ўсе ведаеце, што значыць радыё. Яно паведамляе і апошнія навіны, і артыкулы, і даклады, і разам з тым можа даставіць прыемнасці куды больш чым патэфон, аб якім з такім энтузіязмам гаворыць тав. Пятакоў. І больш таго, радыё дае вялізарныя тэхнічныя магчымасці для канкрэтнага кіраўніцтва раёнамі. Я ўжо не гавару аб тым, што радыё дае нам магчымасць у самы найкарацейшы тэрмін, калі гэта трэба паставіць на ногі ўсю нашу краіну, падняць, мабілізаваць яе. І таму аб гэтай галіне мы павінны зараз пасапраўд наму паклапаціцца.

Тав. Сталін, выступаючы тут, гаварыў, што нам ні ў якім разе нельга аслабляць нашу партыйную пільнасць і паспярожанасць. Бо ў нас ёсць яшчэ астаткі ўхілаў, іх карэнчыкі. Правільнасць указання тав. Сталіна, што нам у гэтых адносінах ні ў якім разе разабройвацца нельга, пацвярджаецца радам прыкладаў. Яшчэ не так даўно некаторыя з нашых эканамістаў прабавалі будаваць тэорыю эканомікі пераходнага перыяду, выкладаць нашу эканоміку такім чынам, што ў іх знікала асноўнае пытанне аб дыктатуры пролетарыята. Яны прабавалі нашу эканоміку разглядаць, як некаторую рэч у сабе, як некаторую асобную галіну, зне і незалежна ад дыктатуры пролетарыята, такім-жа манерам, як разглядаецца капіталістычная эканоміка.

Што гэта такое? Гэта, таварышы, астаткі тэорый, якія развіваў Бухарын і Прэабражэнскі, лічыўшыя, што мы павінны нашу эканоміку разглядаць па аналогіі з капіталістычнай, што ў нашай эканоміцы дзейнічаюць якіясці ад нас зусім незалежныя законы, якія вызначаюць яе рух. Яны абыходзілі тое асноўнае, што складае характэрную рысу нашай эпохі, абыходзілі дыктатуру пролетарыята, ад якой усё выходзіць, якая з'яўляецца тым вагаром, які змяняе і рушыць нашу эканоміку, які перабудоўвае грамадства і без якога нічога нельга зразумець у нашым будаўніцтве, у нашай эканоміцы, ва ўсім нашым грамадскім жыцці.

Другі момант, таварышы. Улетку гэтага года некаторыя інстытуты Комакадэміі абмяркоўвалі пытанне аб адміранні дзяржавы. Гэта было пасля выступлення т. Сталіна на студзеньскім пленуме ЦК, дзе ён гаварыў аб тым, што нам трэба ўзмацняць нашу пролетарскую дыктатуру. А некаторыя «тэарэтыкі» выставілі палажэнне аб тым, што наша пролетарская дзяржава пачала адміраць ні больш ні менш як на другі-ж дзень пасля Окцябрскай рэволюцыі, што яна, значыць, адмірала ўсе гэтыя 16 год, так што дзіўна, як яна наогул існуе ў сучасны момант.

Адкуль выцякала такая пастаноўка пытання? З няправільнага тлумачэння палажэння Владзіміра Ільіча аб тым, што наша дзяржава з'яўляецца ўжо поўдзяржавай, што наша дзяржава з'яўляецца адміраючай дзяржавай. Так, гэта факт, але гэта яе жыццёвая мэта, гэта назначэнне пролетарскай дзяржавы. Для таго, каб дасягнуць гэтага, наша дзяржава павінна правесці вялізарную работу па перабудове ўсёй эканомікі, па знішчэнню класавых ворагаў, па знішчэнню класаў, вялізарную работу па ўцягванню ўсіх мас ва ўдзел у кіраванні дзяржавай, па выхаванню самадысцыпліны і комуністычных адносін да працы.

Вось як ставіцца пытанне аб адміранні дзяржавы. Глыбока памыляліся таварышы, прабуючы паказаць справу такім чынам, што пролетарская дзяржава пачынае ўжо адміраць на другі-ж дзень пасля пролетарскай рэволюцыі. Яны забылі палажэнне Леніна аб тым, што ў пераходны перыяд дзяржава патрэбна пролетарыяту, што дзяржава адмірае толькі пры комунізме. Яны забылі палажэнне Сталіна аб тым, што шлях да адміравання пролетарскай дзяржавы ляжыць праз яе ўзмацненне. Усе гэтыя разгаворы адносна адміравання льюць ваду на млын апартуністаў, на млын тых, хто хацеў супакоіцца на дасягнутых рэзультатах, хто прабаваў нас раззброіць перад тварам барацьбы з класавымі ворагамі.

Таварышы, мы павінны добра сабе ўявіць тое, што, уласна гаворачы, адбываецца. Трэба з усёй вы разнасцю і глыбінёй усвядоміць, што план другой пяцігодкі азначае, што мы заканчваем другую трудняйшую задачу, якая стаяла перад пролетарыятам. Першая задача заключалася ў тым, каб захапіць уладу, каб заваяваць дыктатуру пролетарыята. Другая задача—не менш, а бадай больш складаная—заключалася ў тым, каб ажыццявіць пераход ад капіталізма к соцыялізму. І вось у другой пяцігодцы, у гады, якія нам астаюцца — 1934, 1935, 1936, 1937 — мы, таварышы, заканчваем і вырашаем другую задачу пролетарыята, задачу сусветна-гістарычнага значэння: мы заканчваем **пераходны перыяд.**

Вядома, могуць і тут знайсціся ўсякага роду «тэарэтыкі», якія зараз пачнуць мудраваць, спрачацца, дыскусіраваць па поваду таго, у які іменна дзень 1937 года, у якую гадзіну, уранку ці ўвечары, у нас з'явіцца бясклассавае грамадства. Такіх талмудзістаў трэба гнаць як можна далей ад нашых арганізацый і ў дыскусіі з імі не ўступаць. Іх трэба выкрываць.

Перад намі стаіць пытанне палітычна. Мы ведаем, што калі мы другі пяцігадовы план выканаем, то задача пабудовы соцыялістычнага грамадства будзе ажыццёўлена.

Трэба, таварышы, паставіць сёння і пытанне аб тым, як гэта здарылася, якой барацьбой гэта было падрыхтавана і забяспечана. І тут, ніе здаецца, трэба было-б успомніць аб тым, што было на 15-й канферэнцыі нашай партыі, калі было пастаўлена ва ўвесь рост пытанне аб магчымасці пабудовы соцыялізма ў нашай краіне. Тады трацкісты і зіноўеўцы павялі атаку на гэта палажэнне, прычым яны чапляліся за некаторыя старыя выказванні Энгельса аб тым, што соцыялістычная рэволюцыя магчыма толькі як адначасовая рэволюцыя ў шэрагу радзе перадавых краін. Гэта палажэнне Энгельса асноўвалася на аналізе тагочасных умоў і тагочаснага становішча капіталізма. Трацкісты чапляліся за гэтыя палажэнні, прабуючы, такім чынам, павярнуць марксізм назад. Але гэта ім не ўдалося.

Тав. Сталін, які разгарнуў палажэнне Леніна, які выходзіў не з літары марксізма, а кіруючыся марксіцка-ленінскім метадам, даў бліскучы аналіз тых змен, якія адбыліся ў сучасным капіталізме, — тав. Сталін з усёй канкрэтнасцю і глыбінёй паставіў пытанне аб магчымасці перамогі соцыялізма ў адной краіне і тэарытычна, і практычна як праграму работы сённяшняга дня. Ім не толькі былі адбіты ўсе атакі трацкістаў, але ён разгарнуў ва ўсім аб'ёме тэорыю аб магчымасці пабудовы соцыялізма ў адной краіне. Гэта тэорыя зараз з'яўляецца адным з краевугольных камняў нашай рэволюцыйнай тэорыі. Гэта тэорыя становіць сабой уклад у скарбніцу марксізма-ленінізма. Яна натхняла нашу партыю.

Але, таварышы, справа не толькі ў гэтым. У работах т. Сталіна для ўсіх нас, для ўсіх пролетарыяў і працоўных усіх краін, дана самая глыбокая тэорыя і канцэнтраваны самыя глыбокія ўрокі і ўказанні таго, як трэба будаваць бясклассавае грамадства. Гэта тэорыя і гэтыя ўказанні праверана практыкай грандыёзнай соцыялістычнай будоўлі, якою канкрэтна і па баяваму кіраваў і кіруе т. Сталін штодзённа і штогадзінна. І ў гэтым асаблівая веліч таго вялізарнага тэарытычнага ўкладу, які ён арабіў у скарбніцу марксізма.

Вазьміце вы такія факты і такія палажэнні, як палажэнні аб індустрыялізацыі краіны, аб калектывізацыі, аб ліквідацыі кулацтва, як класа. Былі-ж людзі, напрыклад, якім здавалася, што такая справа, як арганізацыя калгасаў — рэч простая і пятрудная. Але гэта справа партыяй, пад кіраўніцтвам т. Сталіна, была глыбока ўважана тэарытычна ў сувязі з вывучэннем усёй абстаноўкі, глыбока і доўга правяралася практычна. Трэба было знайсці такую форму калгаса, якая на данай ступені адпавядала-б інтарэсам сялянства і разам з тым задачам яго пераходу да соцыялізма. Тое-ж самае мы маем літаральна і ва ўсіх іншых пытаннях пролетарскай дыктатуры і соцыялістычнага будаўніцтва.

Ленін гаварыў, што наша будаўніцтва павінна быць узорам для ўсіх. І, таварышы, уяўляючы сабе на XVII з'ездзе тое, што адбылося, мы павінны сказаць, што наша партыя выканала свае задачы, як авангард міжнароднай пролетарскай рэволюцыі, яна стварыла гэты ўзор для ўсіх. Цяпер мы можам з гонарам сказаць пролетарыям усіх краін: вось глядзіце, тут вы бачыце тэорыю і практыку таго, як трэба не толькі заваёўваць уладу, але і як трэба будаваць бясклассавае соцыялістычнае грамадства.

Трэба адзначыць, як зараз буржуазія і буржуазная прэса рэагуе на другую пяцігодку, як яна адгукаецца аб гэтай другой пяцігодцы. Вы помніце, як была спаткана першая пяцігодка. Падымалася шалая хваля крыкаў і прадказванняў аб тым, што гэта міф, фантазія, што ніякага чорта не выйдзе, што гэта пустая зацея, што большэвікі праваляцца. Цяпер такіх крыкаў і такога ляманту нешта не чуваць. Чаму? Таму, што мы прабілі ідыёты, мы даказалі нават цвёрдалобым буржуа, што мы сапраўды можам будаваць і пабудуем тое, што захочам. Яны аб'яўлялі фантазіяй соцыялістычную рэволюцыю, але соцыялістычная рэволюцыя адбылася. Яны аб'яўлялі фантазіяй, што большэвікі ўтрымаюць уладу, а большэвікі 16 з лішнім год трымаюць уладу і цяпер нязмерна мацнейшы, чым калі-б там ні было. Яны аб'яўлялі фантазіяй першую пяцігодку, але першая пяцігодка ажыццёўлена ў чатыры гады. І цяпер, калі справа дайшла да самай вялікай фантазіі з пункту гледжання буржуазіі, да таго, што праз 4 гады на адной шостай зямнога шара з'явіцца бясклассавае соцыялістычнае грамадства, — у іх, таварышы, ужо не хапае пораху для паклёпу, у іх ужо не хапае духу паклёпнічаць. Хопіць, яны апякліся і асеклісся, яны сілай фактаў вымушаны лічыцца з тымі грандыёзнымі планамі, якія мы ў сучасны момант высоўваем.

Справа соцыялізма, таварышы, паднята на небывалую вышыню; яна, як сонца, з'яе ў сучасны момант перад вачыма ўсіх працоўных, і ніякія хмары буржуазнага паклёпу не могуць засланіць гэта сонца.

Няхай жыве **XVII з'езд** — з'езд перамог!

Няхай жыве Сталін — вялікі арганізатар перамог комунізма!

(Апладысменты).

Линейная калибровочная мишень LRT-BE4-V2

XVII З'ЕЗД ВКП(б)

9 ЛЮТАГА НА КРАСНАЙ ПЛОШЧЫ У МАСКВЕ АДБЫУСЯ ПАРАД ВОЙСК ЧЫРВОНАЙ АРМІІ У ГОНАР XVII З'ЕЗДА

ЗАГАД РЭВОЛЮЦЫЙНАГА ВАЕННАГА СОВЕТА СССР

г. Масква **№ 24** **9 лютага 1934 года**

Таварышы чырвонаармейцы, камандыры і палітработнікі.

Перад тварам XVII з'езда нашай большэвіцкай партыі Рабоча-Сялянская Чырвоная армія дэманструе сёння сваю беззаветную адданасць справе сацыялізма, сваю баявую магутнасць, сваю гатоўнасць у любую мінуту і супроць любога ворага выступіць для пераможнай абароны сваёй сацыялістычнай бацькаўшчыны.

Звыш 30 год стаіць партыя большэвікоў, створаная вялікім Леніным, на чале рэвалюцыйнага рабочага руху. Рабочы клас праводзіў сваю партыю ў шматгадовай барацьбе супроць усіх ворагаў пролетарскай справы. Працоўныя Совецкага Саюза і ўсяго свету ведаюць нашу комуністычную партыю, як партыю бясстрашных пролетарскіх рэвалюцыянераў, як партыю, якая ведае, куды весці справу і ўмее пераламаць труднасці. Баявыя сцягі ленінскай партыі пераможна развіваліся над акцябрскімі барыкадамі і на палях грамадзянскай вайны. Пад гэтымі сцягамі, пад кіраўніцтвам найвялікшага чалавека нашай эпохі — **Сталіна**, працоўныя йшлі ў пераможнае соцыялістычнае наступленне і перамагалі.

XVII з'езд комуністычнай партыі ўвойдзе ў гісторыю сусветнай барацьбы за комунізм, як з'езд ма налітнага большэвізма адзінства, як з'езд найвялікшых соцыялістычных перамог. У шуме і грукоце вялікіх работ, у гераічнай напружанасці вызваленай працы, у жорсткіх класавых баях набудо ван фундамент соцыялізма ў нашай краіне. **Соцыялізм у нашай краіне перамог.**

Перад усім светам разгорнут баявы сцяг другой пяцігодкі — вялікая праграма набудовы бясклас вага соцыялістычнага грамадства.

Наша партыя была заснавана Леніным, як партыя ўзброенага паўстання, як партыя бітваў і перамог, як партыя класавай вайны. Ленін настойна вучыў рабочы клас, што вялікія пытанні класавай барацьбы вырашаюцца ў канчатковым выніку толькі сілай зброі. Ленінская партыя з першых дзён яе існавання рыхтавала пролетарыят па ўзброенай барацьбы, стройла яго першыя баявыя атрады, паклаўшыя пачатак нашай работа-сялянскай Чырвонай армії. «Узмоцненая ваенная падрыхтоўка для сурёзнай вайны, — вучыў Ленін, — патрабуе не парыву, не клічу, не баявога лозунга, а доўгай, напружанай, упорнейшай і дысцыплінаванай работы ў масавым маштабе».

На барыкадах 1905 года, у партызанскіх баявых дзеяннях, у падпольнай барацьбе з царскімі войскамі кавалеры і фаслі нашы баявыя большэвіцкія кадры. Шматтадовая работа ленінскай партыі па арганізацыі ўзброеных сіл рабочага класа падрыхтавала і забяспечыла вялікую перамогу пролетарыята ў акцябрскія дні 1917 года. Чырвоны сцяг баявых большэвіцкіх атрадаў, перанесены праз бай і пажарышчы першай рускай рэвалюцыі, увенчаны бяссмертнай славай Акцябра, — пераможна разгарнуўся над рэгулярнымі палкамі рабочасялянскай Чырвонай арміі, створанай пад кіраўніцтвам найвялікшага генія рэвалюцыі, правадыра працоўных і прыгнечаных усяго свету — **В. І. Леніна.**

У класавых бітвах на шматлікіх франтах грамадзянскай вайны, на лі сілай зброі вырашалася пытанне аб лёсах пролетарскай рэвалюцыі ў нашай краіне, слаўная большэвіцкая партыя на чале з геніяльным Леніным стройла, выпрабоўвала, скалочвала і вяла ў бой першую ў свеце Чырвоную армію, армію перамогшага пролетарыята. Сотні і сотні тысяч большэвікоў уліваліся ў рады Чырвонай арміі, мужна біліся ў першых радах, загартоўвалі іх, узбройвалі ідэямі комунізма, уносілі ў армію непахісны дух жалезнай дысцыпліны і большэвіцкай партарганізацыі і арганізаванасці.

Уся гісторыя Чырвонай арміі з першых дзён яе нараджэння неразрыўна звязана з імем вялікага рэвалюцыйнага стратэга, арганізатара, чалавека сталёвай волі, з імем любімага правадыра нашай партыі т. **Сталіна.** Ён быў на ўсіх франтах, дзе рэвалюцыя пагражала небяспека. Усюды, дзе трабавалася несакрушальная воля, рэвалюцыйная мужнасць і жалезная ленінская цвёрдасць, дзе трабаваліся неадкладныя і рашучыя меры, партыя пасылала т. **Сталіна.**

Яго вусамі 10 год таму назад над гробам Леніна партыя дала вялікую клятву — мацаваць несакрушальны аплот пролетарскай дыктатуры — Чырвоную армію. Гэта клятва з гонарам выканана.

«Уся партыя, яе ленінскі Цэнтральны Камітэт і асабіста т. Сталін з дня ў дзень кавалі і вынуць магутнасць Чырвонай арміі.

Адначасова з соцыялістычнай рэканструкцыяй краіны ішла тэхнічная рэканструкцыя нашых узброеных сіл. Разам з усёй краінай не пазнавальна змянялася і Чырвоная армія, узброеная цяпер першакласнай ваеннай тэхнікай. Першая большэвіцкая пяцігодка, натхнёная сталінскім геніем, ператварыла нашу краіну ў непрыступную для варожых замахаў крэпасць, у непахісную твярдыню соцыялізма.

Магутная зброя новай баявой тэхнікі знаходзіцца ў умелых руках байцоў Чырвонай арміі, беззаветна адданых партыі Леніна-Сталіна, адданых вялікай справе соцыялізма. Учарашнія і заўтрашнія ўдарнікі большэвіцкіх калгасных і соўгасных палёў — сёння, у радах Чырвонай арміі, з энтузіязмам авалодваюць баявой зброяй. Сэрца кожнага байца, камандзіра і палітработніка Чырвонай арміі горача б'ецца тым-жа пафасам асваення тэхнікі яким жыве ўся краіна, які нараджае небывалыя цуды працоўнага гераізму.

«Першы раз у гісторыі, — гавадзіў Ленін у дні грамадзянскай вайны, — армія будуецца на блікасці, на неразрыўнай блізасці, можна сказаць, на неразрыўнай элітнасці совецкіх і армейскіх. Советы ядноюць усіх працоўных і эксплаатаваных, — і армія будуецца на пачатках соцыялістычнай абароны і свядомасці». На гэтых непахісных асновах пабудавана і вырасла Чырвоная армія. Неразрыўна яе сувязь з працоўнымі масамі і большэвіцкай партыяй. Пад кіраўніцтвам партыі Чырвоная армія, як першакласная большэвіцкая школа, выхоўвае ў сваіх радах не толькі стойкіх і ўмелых байцоў, але і свядомых перадавых будаўнікоў соцыялізма.

Чырвоная армія, як і ўся краіна, з захапленнем сустрэла гістарычны даклад тав. **Сталіна** на XVII з'езду ВКП(б). Ва ўказаннях нашага любімага правадыра і настаўніка Чырвоная армія чэрпае новыя сілы для далейшай барацьбы за авладанне баявой тэхнікай, навукай і культурай, для далейшага росту сваёй баявой і палітычнай падрыхтоўкі.

Словы тав. **Сталіна:** «Мы стаім за мір і адстойваем справу міру, але мы не баімся напору і гатовы адказаць ударам на ўдар нашых ворагаў вайны» — выражаюць нашу непахісную волю да міру і нашу пастаянную гатоўнасць да абароны сваёй соцыялістычнай бацькаўшчыны.

Чырвоная армія — адзіная армія ў свеце, прызначаная не для захватаў, не для завалавання чужых зямель. Разам з усёй краінай, разам з сёй нашай партыяй Чырвоная армія імкнецца да міру. Але наш мех адточан і гатоў пара ізіць усякага, хто пабуліць мірную працу соцыялістычнай краіны. Той, хто насмее пераступіць нашы граніцы, будзе разгромлен да канца. Мы выказваем гэту загатоў пад нашым баявым большэвіцкім сцягам — пад сцягам класавай вайны і брацтва ўсіх працоўных.

Байцы Чырвонай арміі! Ад вашага імя вітаю XVII з'езд усесаюзнай комуністычнай партыі большэвікоў. Ад вашага імя правазглашаю нашай партыі і яе вялікаму правадыру, любімаму настаўніку і другу Чырвонай арміі т. **Сталіну** — баявое чырвоваармейскае «ура».

Народны Камісар абароны і ваенна-марскіх справах і старшыня РВС Союза ССР ВАРАШЫЛАЎ.

ПРАМОВА ТАВ. МІКАЯНА ПА ДАКЛАДУ ТАВ. МОЛАТАВА

Тав. **Мікаян**, спатканы доўгімі апладысментамі, гаворыць:

— Таварышы, асаліва высокія патрабаванні, якія прад'яўляюцца ў другой пяцігодцы к росту прадукцыі лёгкай і харчовай прамысловасці, з'яўляюцца прамым рэзультатам паспяховага сканчэння першай пяцігодкі.

Яшчэ на XVI з'ездзе партыі т. Сталін гаварыў: «... Цяжкую індустрыю мы ўжо адналі. Яе трэба толькі разгарнуць далей. Цяпер мы можам павярнуцца да лёгкай індустрыі і ру шыць яе ўперад паскораным тэмпам». У сучасны момант, пабудаваўшы фундамент соцыялізма, магутную цяжкую прамысловасць і канчаткова перамогшы і замацаваўшыся калгасны лад у вёсцы, мы атрымалі тым самым магчымасць даць яшчэ большы разбег развіццю лёгкай і харчовай прамысловасці.

Па праекту пяцігадовага плана, які раздан вам на з'ездзе, намячаецца рост харчовай прадукцыі для 1937 года на 306 проц., супроць 1932 г. Ажыццявіць такую велізарную задачу патраення прадукцыі за пяцігодку харчовая прамысловасць можа толькі на аснове поўнай тэхнічнай рэканструкцыі наяўнай вытворчай базы і шырокага будаўніцтва новых магутных з першакласнай тэхнікай прадпрыемстваў. Для гэтага цяжкая прамысловасць павінна забяспечыць машынаспабжэннем усё капітальнае будаўніцтва харчовай прамысловасці, а таксама забяспечыць значнае расшырэнне машынатрактарнага парка, сырцовай базы соўгасаў і калгасаў, якія выраслі і растуць. Наша цяжкая прамысловасць ужо на такім узроўні, што далкам можа гэта забяспечыць. Трэба мець на ўвазе, што тэхнічная база харчовай прамысловасці, развіта ў меншай ступені, чым новая тэхнічная база металургіі і іншых галін цяжкай прамысловасці. Тут не толькі праблема асваення ўжо пабудаваных прадпрыемстваў, але адгачасова і праблема будаўніцтва новых і новых заводаў і іх асваення.

Геаграфічнае размяшчэнне новага будаўніцтва і вытворчасці прадукцыі харчовай прамысловасці мы абазваны спалучаць з ростам рабочых цэнтраў у Сібіры, на Далёкім Усходзе і Урале. Намячаемае другой пяцігодкай стварэнне другога вугальнага Данбаса і магутных цэнтраў цяжкай індустрыі ў азіяцкай частцы СССР патрабуе таксама будаўніцтва ва ўсходніх раёнах вялікай колькасці прадпрыемстваў харчовай прамысловасці.

З прычыны таго, што харчовая прамысловасць працуе на сырцу, які не перніць вялікіх перавозак, мы адначасова павінны стварыць вакол новых прадпрыемстваў на ўсходзе дастатковую сырцовую базу. Апрача таго, мы павінны стварыць і падрыхтаваць новыя кадры, асабліва ў нацыянальных раёнах Казакстана і Кіргізіі, дзе прыходзіцца будаваць новыя мясакамбінаты, цукровыя і іншыя заводы. У сілу недастаткова сці яшчэ тэхнічнай базы харчовай прамысловасці, труднасцей яе хуткага развароту і асваення ў новых раёнах Усхода, я лічу неабходным унесці прапанову з'езду аб прыняцці некалькі меншых лічбаў росту прадукцыі па некаторых галінах харчовай прамысловасці, чым намечана ў разданым вам праекце. Члены Палітбюро, з якімі я абменьваўся думкамі, падтрымліваюць гэту прапанову.

Па цукру праектам намечана для 1937 г. прадукцыі — 28 млн. цэнтнераў. Нават і пры прыняцці для 1937 г. 25 млн. цэнтн. цукру, мы атрымліваем супроць 8 млн. цэнтн. у 1932 г. рост у тры з лішнім разы. Сказаць, што гэта дранны тэмп, думаю, ніхто не можа, бо падняць прадукцыю цукровай прамысловасці ў тры разы — гэта значыць даць ёй велізарны разбег.

Уносячы гэту прапанову, я выходжу з паступнага. Магутнасць усіх наяўных цукровых заводаў у старых раёнах мы намячаем павялічыць, прыкладна, на 10 проц. шляхам іх рэканструкцыі. Пры гэтай умове ўсе гэтыя старыя заводы могуць даць у 1937 г. 20 млн. цэнтнераў цукру і толькі ў тым выпадку, калі штогодняя сярэдняя загрузка завода будзе складаць 125 дзён. Між тым за граніцай у сярэднім у годзе заводы загружаны каля 80 дзён. У нас ні ў адным годзе сярэдняя загрузка заводаў не перавышала 100 дзён. Для атрымання дадатковых 5 млн. цэнтнераў цукру мы абавязаны пабудаваць у другой пяцігодцы 55 новых цукровых заводаў. Новае будаўніцтва мы будзем ажыццяўляць не на Украіне, не ў заходняй частцы ЦЧВ, якія і так перапружаны тэхнічнымі культурамі і дзе перад намі стаяць задачы асваення існуючых цукровых заводаў, рэканструкцыі некаторых з іх і поўнай іх загрузкі сырцом. Новыя заводы мы будзем будаваць на Волзе, у Казакстане, Сібіры, Кіргізіі, на Далёкім Усходзе, на Паўночным Каўказе, у Закаўказі.

Мы цяпер усе ведаем, у тым ліку і таварышы казакстанскія і кіргізскія, што мала яшчэ будаваць новыя заводы. Трэба іх асвоіць, а асваенне заводаў у новых раёнах патрабуе двух-трох год, бо трэба перабудаваць усю сельскую гаспадарку ў гэтае цукровага завода, бо павінна быць асвоена складаная апаратура і тэхніка, створаны тэхнічна пісьменныя кадры на новым месцы.

Мы патрабуем ад т. Серго абсталяваня. Тут выступала вельмі многа патрабоўных спажыўцоў, усе ад яго законна патрабуюць машыны, а яму не так лёгка ўсе патрабаванні задавальніць. Мы ў прыватнасці патрабуем для цукровай прамысловасці складанейшую апаратуру. Яе выробляюць тыя-ж заводы, якія загружаны адказнымі заказамі для хімії.

Улічваючы ўсё сказанае, лічу, што неабходна зацвердзіць план другой пяцігодкі ў 25 млн. цэнтн. цукру для 1937 года.

Па рыбнай прамысловасці ў разданым вам праекце намечана праграма ўлову рыбы для 1937 г. у 19 млн. цэнтнераў. Рост здабычы рыбы ідзе не шляхам роўнамернага павялічэння па ўсіх басейнах. У Азоўскім і Каспійскім басейнах ёсць ужо нейкая натуральная грань вылову. Бяспрэчна, можна і трэба шляхам рыбаразвядзення пашырыць ёмкасць і гэтых басейнаў і павялічыць здабычу рыбы.

Але гэта, паперовае, патрабуе значнага часу і, падрутое, абмяжоўваецца цяперашнім узроўнем тэхнікі гэтай справы. Практычна, беспрадзельнымі басейнамі з'яўляюцца наш Далёкаўсходні берег Ціхага акіяна, Барэнцава і Белае моры Паўночнага Ледавітага акіяна. Тут, вразумела, дзесяткі год мы яшчэ сутыкнемся з пытаннем аб сырцовай базе. Але затое ва ўмовах акіянскага лову патрабуецца ўзбраенне навейшай тэхнікай, тралерамі і буйнымі матарызаванымі суднамі ў 100-200 сіл, каб злавіць рыбу не толькі ля берагоў, але і ў глыбіні мора. Наша прамысловасць ужо асвоіла вытворчасць тралераў і матораў для рыбнай прамысловасці, але выробляе іх яшчэ ў крайне недастатковых размерах, будучы занята другімі, не менш важнымі заказамі. Але я баюся, штоне ўсю неабходную нам колькасць тралераў і матораў рыбная прамысловасць зможа атрымаць ад цяжкай прамысловасці, іменна ў сілу аграмадных патрабаванняў па яе ўсіх галін народнай гаспадаркі. Нам патрабуецца мінімум 50 новых тралераў і 10-12 тыс. шт. рыбалоўных суднавых рухавікоў.

Павялічэнне здабычы на берагах Ледавітага і Ціхага акіянаў звязана з асваеннем новых ненаселеных раёнаў, там патрэбны не толькі новая тэхніка, але з ёю і перасяленне людзей у гэтыя раёны, будаўніцтва для іх жылля і іх гаспадарчае ўпарадкаванне для пастаяннага засялення. Даволі прывесці прыклад, што, асвойваючы Камчатку, мы за пяцігодку патроілі яе насельніцтва, пабудавалі невялікія гарады. Усё гэта патрабуе шмат часу, шмат сродкаў і напружанай работы. У сувязі з усім гэтым я ўношу прапанову ўстанавіць для 1937 г. лічбу вылову ў 18 млн. цэнтнераў. Зараз мы здабываем 13 з лішнім млн. цэнтнераў. Пастаўмаючы для апошняга года пяцігодкі здабычу да 18 млн. цэнтнераў, мы атрымліваем рост амаль на 5 млн. цэнтнераў, г. зн. сярэдні прырост складае 6 млн. пудоў рыбы. Дабіцца такога павялічэння вылову будзе вялізнай задачай для рыбнай прамысловасці.

Лічу неабходным унесці папраўку і ў адносінах мылаварнай прамысловасці. Уся вытворчасць мыла ў 1932 г. складала 357 тыс. тон, з іх 42 тыс. тон саматужна-прамысловай кустарнай, астатняе стварала дзяржаўная прамысловасць. У праекце плана, які вам раздан, запісана 1,21 млн. тон мыла для 1937 г. Я прапаную зацвердзіць для апошняга года пяцігодкі праграму ў мільён тон мыла, г. зн. дабіцца без абмалага патраення вытворчасці. Гэта будзе гігіенічная лічба. Яна патрабуе будаўніцтва новых мылаваранных заводаў у радзе раёнаў. Мылаварныя заводы нельга будаваць у адным пункце, каб не было лішніх перавозак мыла па краіне. Калі т. Сталін прапанаваў перадаць мылаварную прамысловасць ад Наркомлегпрома Наркомсабу, ён прапанаваў зазняцца пабудовай раду новых мылаварных заводаў, за што мы ўжо ўзяліся. Тым часам цяперашняя дзяржаўная прамысловасць, пры поўнай яе загрузцы сырцом, зможа выпрадаваць толькі 600 тыс. тон, г. зн. даць падвоенне прадукцыі, а каб атрымаць патраенне, трэба пабудаваць вялікую колькасць новых заводаў. Мы іх, вядома, пабудуем, але, улічваючы ўсё гэта, а таксама ўлічваючы залежнасць мылаварнай прамысловасці ад расліннага тлушчу, прапану з'езд зацвердзіць план для 1937 г. у 1 млн. тон мыла.

У адносінах расліннага тлушчу ў праекце плана на 1937 г. запісана 850 тыс. тон. Гэта ў два разы больш, чым цяпер. Такое павялічэнне вытворчасці будзе залежаць не толькі ад росту збораў сланечніка, бавоўнянага і ільнянага насення. Каб пераапрацаваць іх, мы павінны пабудаваць рад буйнейшых маслабойных заводаў. Ужо сёння гуп колькасць бавоўнянага маслянасення, якую мы маем у Сярэдняй Азіі, мы з трудом пераапрацоўваем, бо тэхнічная база маслабойнай прамысловасці недастаткова выраслі. Мы ведаем будаўніцтва экстракцыйных заводаў — гэта апошняе слова навейшай тэхнікі. Яны працуюць не старым метадам прэсавання насення, які не дае поўнай выжымкі з іх тлушчу, а куды больш эфектыўным метадам хімічнай экстракцыі. Асваенне гэтых заводаў таксама патрабуе вялікіх намаганняў і часу. Уношу прапанову ўстанавіць для 1937 г. 750 тыс. тон расліннага масла. Пры патраенні вытворчасці каровяга масла мяркуемыя тэмпы росту па расліннаму маслу далкам забяспечаць і рабочае снабжэнне і мылаварную вытворчасць.

Таварышы, я павінен звярнуць вашу ўвагу на тое, што ў росце харчовай прамысловасці вялікую ўдзельную вагу будзе займаць мясцовая прамысловасць. Тав. **Сталін** на гэтым з'ездзе зрабіў асаблівы націск на росце мясцовай прамысловасці і паставіў у рад чарговых задач задачу — развязаць мясцовую совецкую прамысловасць, «... аказаць ёй магчымую дапамогу сырцом і сродкамі». Вытворчым наркматам і вам, партыйным кіраўнікам на мясцах, неабходна сур'ёзна паклапаціцца аб разгортванні мясцовай прамысловасці, у асаблівасці па такіх галінах харчовай прамысловасці, як кандзіцерская, макаронная, піваварная, безалкагольная і інш., якія знаходзяцца ў веданні распубліканскіх, абласных і краёвых трэстаў. Па гэтых галінах усе заданні па разгортванню вытворчасці павінны ажыццяўляцца пад непасрэдным кіраўніцтвам мясцовых арганізацый. З свайго боку, Наркомсаб усямерна ў гэтым дапаможа. Мы не павінны дапусціць захаплення буйнымі прадпрыемствамі ў радзе галін харчовай прамысловасці, у асаблівасці тых, якія працуюць на мясцовым сырцы. Трэба шырока разгарнуць пабудову дробных і драбнюткіх прадпрыемстваў па пераапрацоўцы гародніны, па вытворчасці фруктовых вод і т. д. і т. п.

Пры зацвярджэнні ўсіх прапанаваных удакладненняў рост харчовай прамысловасці выразіцца для 1937 г. больш чым на 270 проц., г. зн. у 2¾ разы. Вядома, пры складанні чарговых гадавых планаў па раду галін можа быць прынята павялічэнне заданняў на базе ўліку тых поспехаў, якія будуць дасягнуты.

Прыняўшы другі пяцігадовы план, усім нам, усёй партыі трэба паўдарнаму, пасталінскаму ўзяцца за разгортванне тэхнічнай базы ўсёй прамысловасці, у тым ліку і харчовай прамысловасці, за перабудову яе на аснове новай тэхнікі, каб забяспечыць у другім пяцігодзі выпуск прадукцыі ў 2¾ разы больш па колькасці і ва многа раз лепш па якасці (**доўгія апладысменты**).

НЕ ТРАЦІЦЬ НІ АДНАГО ДНЯ Ў ПАДРЫХТОЎЦЫ ДА СЯЎБЫ

Выкрыць „чэсных балбатуноў", патуранчых падрыўной кулацкай дзейнасці

(Ад нашага спецыяльнага карэспандэнта)

МСЦІСЛАЎЛЬ. Мсціслаўшчына ў мінулым годзе ганебна адставала па ўсіх сельскагаспадарчых кампаніях: зрыў тэрмінаў веснавой сяўбы, зацяжка ўборачнай кампаніі і, нарэшце, адставанне з выкананнем плана ільназагатовак.

Насенныя фонды не засыпаны

Тое самае можна сказаць і аб падрыхтоўцы да веснавой сяўбы бягучага года. Які-б участак вы не ўзялі, усюды сустрэнеце прарыў.

Узяць хоць-бы ссыпку і ачыстку насення. Як абстаіць справа на гэтым важнейшым участку? Надзвычай дрэнна. Вось лічбы, якія пацвярджаюць гэта. Насенны фонд яравых-зернавых на 1 лютага па калгаснаму сектару быў засыпан толькі на 72,2 проц., ільнянога семя на 64,4 проц., канапель на 71,8 проц. Што датычыць страхавога фонда, то апошні ссыпан усяго толькі на 24,9 проц.

Амаль усё ссыпанае зерно яшчэ не ачышчана. Так што па сутнасці лічыць яго ссыпаным нельга.

Якія-ж прычыны такога ганебнага прарыву?

— Зацяжка малацьбы, — імкнуцца апраўдаць сваю віну кіраўнікі раёназемаддзела.

Але хто як не яны самі вінаваты ў гэтым. Заняўшыся ваўпрацоўкай ільнатрасты і выкананнем плана ільназагатовак, раённае кіраўніцтва зусім забыла аб малацьбе, лічачы гэтую справу другарадная.

У калгасе **«Кліч волі»**, Рыпаўскага сельсовета, падрыхтаваны яшчэ не абмалочана каля 100 вазоў жыта, столькі-ж аўса і пшаніцы. І няма ніякага дзіўнага, калі ў сёлетнім гэтага калгаса няма ніводнага цэнтнера насення. Калгас знаходзіцца ў раёне дзейнасці МТС. Таму вялікая доля віны ў зацяжцы малацьбы падае і на яе кіраўнікоў. Загадчык вытворчым участкам МТС тав. **Капада**, у апраўданне сваёй бяздзейнасці імкнецца ўсю віну ўскласці на калгас, які нібыта сабатаваў механізацыю малацьбы, у той час як складаная малатарня з прычыны паспраўнасці трактара прастаяла ў калгасе больш двух тыдняў, пасля чаго была зусім забрана. Тое-ж самае і ў калгасе **імя 1-га мая.** Там таксама поўскладаная малатарня прастаяла больш тыдня, таму што МТС не забяспечыла трактар гаручым.

Зацяжка малацьбы тармозіць і размеркаванне ўраджаю па працадняхпаміж калгаснікамі. Трудна ўчайбі ў раёне такі калгас, дзе-б было скончана размеркаванне ўраджаю. Справа даходзіць да таго, што калгаснікаў авансіруюць па некалькі раз, добра не ведаючы, колькі-ж прыдзецца на працадзень.

Стайні даверылі кулакам

Дрэнна справа і з падрыхтоўкай да веснавой сяўбы каня — асноўнай цягавай сілы ў раёне. Ужо адзін той факт, што конскае паголоўе ў 1933 годзе зменшылася амаль на 4 проц., сведчыць аб вельмі сур'ёзным становішчы. У некаторых калгасах ужо зараз амаль усіх коней трэба ставіць на алпачынак, з прычыны іх слабасці.

Узяць той-жа самы калгас — «Кліч волі». З 30 рабочых коней — 25 выведзены са строю ў рэзультаце абязлічкі, якая панае ў гэтым калгасе на ўсіх участках работы. Фармальна на паперы ўсе коні замацаваны за калгаснікамі і нават за тымі, якія нікогі на конях не працуюць. На справе-ж аднаго і таго-ж каня запрагае хто папала. Самы лепшы конь у калгасе даведзен да найгоршага стану, прычым вінаватага знайсці нельга. Але калі праўленню калгаса нават і ўдаецца выкрыць бяспраўе, то ўсё роўна вынікі мер уздзеяння не прымаецца. Нядаўна калгаснік **Максімзяка Влас** збіў спіны двум коням. Аб гэтым ведаюць усе калгаснікі, але праўленне маўчыць.

Каму-ж даверан догляд коней, хто тут на чале калгаса?

Старэйшы коньмі **Пратасевіч Антон** — былы кулак. Яго памочнік **Пічкуроў** — былы прыдзяваленік. Старшыня калгаса **Касцянкоў**, завёўшы калгас да развалу, уцёк няведама куды. Яго родны брат **Касцянкоў В.** — член праўлення, пра [illegible] фактычна прадаўжае разбуральць калгасную гаспадарку. Кіраўнік калгаса, шпіёр старшыні і брыгадзіра, таксама член праўлення. Старшыня рэвізійнай камісіі **Барысаў** — сын кулака.

Што-ж робіць раённае кіраўніцтва для аздаравлення калгаса «Кліч волі». Замест уцёкшага кулацкага агента Касцянкова новым старшынёй прыслан Лапуцінка, які быў асуджан да года прымусовых работ за бескагаспадарчасць у калгасе «Чырвоны партызан». Можна сабе ўявіць, што зробіць такі «кіраўнік» у галіне арганізацыі работы.

Нельга абыйсці такога важнага участка падрыхтоўкі да веснавой сяўбы, як рамонт с.-г. інвентара. У райземаддзеле ёсць план рамонта, учот купляй у раёне і нават расклад, дзе, у якой куні і які калгас павінен рамантаваць свой інвентар. Але ўся бяда ў тым, што гэты расклад пакуль што ляжыць без руху ў бюракратычных папках і калгасы аб ім не ведаюць.

Кіраўніцтва пасеўнай падмянілі балатэй

Асноўныя прычыны такога ганебнага адставання раёна ў падрыхтоўцы да веснавой сяўбы крыюцца ў зусім слабай мабілізацыі калгасных мас на барацьбу з класава-чужымі элементамі ў адсутнасці канкрэтнага і аператыўнага кіраўніцтва калгасным будаўніцтвам з боку райкома партыі, які жывуць, канкрэтную работу падмяніў канцылярска-бюракратычнай пісанінай і славесна-дэкларатыўнай балбатнёй.

Карыстаючыся прытупленнем класавай пільнасці з боку партарганізацый, класавы вораг — кулакі і іншыя антысовецкія элементы, прабраўся ў рад калгасаў раёна і вядзе там падрыўную работу. У калгасе **«Чырвоны Окцябр»**, Хлыпчоўскага сельсовета, праўленне — былыя кулакі. Старшыня калгаса **Батвіновец**, разбазарыўшы калгаснае дабро, уцёк невядома куды. Калі новым старшынёй быў выбран дэмабілізаваны чырвонаармеец — комуніст тав. **Вінсяцкі**, то кулакі, члены праўлення, сустрэлі яго ў штыхі. Якое-б мерапрыемства не высунуў Вінсяцкі на абгаварэнне, кулакі — **Шыратаў** і інш. на чале з рахункаводам калгаса **Славінскім**, сынам былога прыстава — імкнуцца ўсімі сіламі сарваць яго.

Адчуваючы сябе бяссільным, тав. Вінсяцкі звярнуўся за дапамогай у райземаддзел да інструктара па кадрах тав. **Рагозіна**, але, замест дапамогі Вінсяцкі атрымаў адказ:

— Спыні ты буйніць, старшыня калгаса не начальнік над рахункаводамі.

Прыходзіцца толькі здзіўляцца, чаму ўсё гэта астаецца «непрыкмечаным» з боку райкома і райвыканкома.

Падрыхтоўка кадраў зрываецца

Падрыхтоўка нізавых калгасных кадраў — важнейшая задача. Аднак у Мсціслаўлі гэта пытанне зірна недаацэньваецца. Раённае кіраўніцтва ледзь здолела склікаць курсы брыгадзіраў-паляводаў у колькасці 50 чал., замест 70. Курсы павінны былі пачаць сваю работу 1 студзеня, а пачалі толькі 18-га, прычым сабралася не больш 30 чалавек. Ці можна чакаць ад курсаў, што яны дадуць тую карысць, якую ад іх патрабуюць? Зразумела, што не.

Заняткі на курсах праводзяцца самацужным спосабам. Ні па адной дысцыпліне няма распрацаваных праграм.

Памяшканне для аўдыторый курсаў не падрыхтавана. Ад холаду хоць ваўкоў ганяй. Слухачы ніколі не раздзяваюцца. У памяшканні вельмі цесна. Яшчэ горш з размяшчэннем курсантаў. Усе курсанты размешчаны па прыватных кватэрах і гэта ў той час, калі ў горадзе пустых памяшканняў, патрабуючых невялікага рамонту, хоць адбаўляй.

Аб чым гэта гаворыць? Перш за ўсё аб тым, што людзі не разумеюць усёй сутнасці падрыхтоўкі калгасных кадраў. Яны не разумеюць таго, што падрыхтоўка нізавых калгасных кадраў — справа сістэматычная, а не часовая.

Мсціслаўшчына — у мінулым перадавы раён — мае ўсе магчымасці для таго, каб і зараз выйсці на перадавыя пазіцыі, і змыць з сябе ганебную пляму чорнай дошкі. Патрэбна канкрэтнае і аператыўнае кіраўніцтва работай з боку раённых арганізацый, патрэбна мабілізацыя калгасных мас на барацьбу з класавым ворагам, на барацьбу за большэвізацыю калгасаў, за замоўнае жыццё калгаснікаў. Гэтай барацьбы якраз зараз у раёне няма.

ФРАЛОЎ.

АБАВЯЗКОВЫЯ МЯСАПАСТАЎКІ

Да тэрміну выканаем план адгрузкі мяса Ленінграду

Поўнае і акуратнае выкананне плана мясапаставак дзяржаве мае выключна важнае палітычна-гаспадарчае значэнне — ад гэтага залежыць бесперабойнае снабжэнне рабочых цэнтраў і Чырвонай арміі мясапрадуктамі.

Закон аб пастаўках мяса цвёрды і непахісны. Нікому недазволена павялічваць або змяншаць дзяржаўныя заданні. Своечасовае і поўнае выкананне плана — кроўны абавязак кожнай нашай арганізацыі, кожнага раёна, сельсавета і калгаса.

Важнейшай, неадлучнай часткай паставак мяса з'яўляецца **адгрузка Ленінграду.** У 1-м кварталі трэба адгрузіць гораду Леніна 3500 тон.

У мінулым годзе БССР з гонарам выканала свае абавязацельствы перад ленінградскімі рабочымі, да тэрміну скончыўшы адгрузку бульбы. Рабочыя і калгаснікі Совецкай Беларусі паказалі поўнае разуменне імі сваіх абавязкаў перад буйнейшым пролетарскім цэнтрам Саюза. Задача паспяхова завяршэння адгрузкі мяса Ленінграду — новы адказны экзамен для працоўных БССР.

У сваім выступленні на 17 з'ездзе ВКП(б) сакратар ленінградскага абкома партыі тав. **КІРАЎ** падрабязна ахарактарызаваў значэнне снабжэння Ленінграда сельгаспрадукцыяй.

«Я думаю, што дапамагчы нам трэба, тым больш, што на нас ляжаць вельмі вялікія задачы. Вы ведаеце, што ў справе індустрыялізацыі Ленінград адыгрывае выключна адказную ролю. Няма ні аднаго месца, няма ні аднаго кута ка ў Совецкім Саюзе, куды-б не ішла прадукцыя ленінградскай прамысловасці... Гэтаму слаўнаму гораду дапамагчы не грэх. Праз адзінда два гады, калі вы нам крыху будзеце дапамагаць... Кожны год усё менш і менш, мы станем на свае ўласныя ногі, і ў гэтых адносінах у нас няма ніякіх сумненняў».

Вялікае значэнне снабжэння Ленінграда мясапрадуктамі не ўлічылі многія нашы раёны. Аб гэтым гаворыць той факт, што **квартальны план адгрузкі мяса выкананы па БССР да 5-га лютага толькі на 20 проц.** Ёсць раёны — **Рэчыцкі, Лепельскі** і інш., якія яшчэ не выканалі ні аднаго процанта задання. **Гомель** даў толькі 5 проц.

Магілеўскі раён замест 400 тон адгрузіў у студзені толькі 40. На Магілеўшчыне паўтараюцца памылкі мінулага года, калі большасць сельсоветаў месяцамі не выконвала квартальных планаў па ставак і ўзварушвалася толькі ў канцы квартала — пачыналіся «штурмы» і мітусня. Гэту сістэму ярка характарызуюць словы старшыні **Таранаўскага** сельсовета, які заявіў: «Мясапастаўкамі мы зараз займацца не будзем, трэба чакаць лёп».

Жлобінскія РК і РВК адмовіліся паслаць на вёску ўпоўнаважаных па мясапастаўках, «бо раён занят іншымі кампаніямі». У выніку мяса Ленінграду не грузіцца.

Такія адносіны да паставак мяса, у прыватнасці, да адгрузкі Ленінграду, сведчаць аб злачынным ігнараванні дырэктыў партыі і ўрада.

А тое, што справіцца з заданнем можна датэрмінова, поўнасцю даказвае вопыт **Барысаўскай і Касцюковіцкай** міжраённых кантор Заготжывёлы, выканаўшых да 40 проц. квартальнага плана.

Поспех можа быць забяспечан толькі пры ўмове рашучага ўдару па сабатажу паставак, па кулацкай агітацыі супроць здачы мяса, па апартуністычнай практыцы ў правядзенні важнейшай кампаніі.

Наркамснаб СССР абвясціў усесаюзны конкурс на датэрміновае выкананне плана паставак і адгрузкі мяса. **БССР павінна неадкладна ўключыцца ў гэты конкурс.** Шырокае разгортванне соцспаборніцтва паміж усімі раёнамі, сельсоветамі і калгасамі забяспечыць пераможнае завяршэнне паставак і адгрузкі.

Н.

ЛЕНІНГРАДСКАЯ БРЫГАДА ВЫКЛІКАЕ

Брыгада Ленінградскага абласнога камітэта ВКП(б), прыехаўшая ў БССР для ўзмацнення паставак і адгрузкі мяса Ленінграду, бярэ на сябе ў парадку соцспаборніцтва абавязацельства: дабіцца поўнага выканання дзяржаўнага плана паставак і адгрузкі мясапрадуктаў у тых раёнах, да якіх брыгада будзе прымацавана.

Брыгада выклікае на соцспаборніцтва ўсіх упоўнаважаных ЦК КП(б)Б па пастаўках і адгрузцы мяса, а таксама адказных работнікаў Наркамснаба БССР, Белзагатжывёлы, Белмясапромтрэ

Аб кантрактацыі ільну і канапель ураджаю 1934 года

Гаітансва Совета Народных Камісараў БССР і ЦК КП(б)Б

У адпавядзнасці з пастановай СНА ад 11 студзени 1934 г. і пастановай СНК СССР ад 27 снежня 1933 г., Совет Народных Камісараў БССР і ЦК КП(б)Б **пастанаўляюць:**

1. Зацвердзіць на 1934 г. наступны план кантрактацыі ільну і канапель па БССР у колькасці:

	ільну: — 30,2 тыс. тон (у перавозе на валакно)	
У тым ліку:	ільнатрасты — 67,5 тыс. тон	
	ільнасемя — 26,0 » »	
	пянькі — 3,0 » » (у перав. на валакно)	
У тым ліку:	пенькатрасты — 4,1 » »	
	пенькасаломы — 1,0 » »	
	семя-канапель — 2,8 » »	

Для забеспячэння здачы па кантрактацыі паказанай колькасці ільнапенькапрадукты абавязаць Белзагатлён і Белкаапсаюз у дагаварах кантрактацыі ахапіць плошчу пасева ільну ў 240 тыс. га і пасева канапель у 30 тыс. га.

2. Зацвердзіць наступныя спосабы якасныя паказальнікі па кантрактуемай сыравіне:

а) па ільнаному валакну сялянскай атрацоўкі — сярэдні № 8 3;

б) па ільнаной трасце: турбінай 68 проц. — сярэдні № 1, 70, кустольнай — 32 проц. — сярэдні № 1, а ўсяго па ільнаной трасце сярэдні № 1, 47;

в) па пянькі — сыроцу сялянскай атрацоўкі кантрольны асартымент: 0 і 1 гатунку — 22 проц., другога гатунку — 47 проц., трэцяга гатунку — 31 проц.;

г) па канапляной трасце і саломе: турбінай 70 проц. у сярэднім не ніжэй другога гатунку, кустольнай — 30 проц., у тым ліку: 1-га гатунку — 50 проц., другога гатунку — 50 проц.;

д) чыстата насення: ільну — 90 проц., канапель — 94 проц.

3. Зацвердзіць прадстаўлены Упраўкамзаг СНК СССР па БССР план кантрактацыі ільну і канапель па раёнах і сектарах.

Прапанаваць РВК у 5-дзённы тэрмін размеркаваць раённыя планы кантрактацыі ільну і канапель па калгасах і сельсоветах, забяспечыўшы давядзенне планаў пасева ільну і канапель па кожнага калгаса і аднаасобных гаспадарак не пазней 20 лютага 1934 г.

На статкінь РВК і сакратароў РК КП(б)Б ускладаецца персанальная адказнасць за правільнае давядзенне планаў пасева і кантрактацыі да кожнага калгаса, сельсавета і вёскі, з поўным улікам умоў (глебы, папярэднікаў, рабочай сілы і т. д.) кожнага калгаса і вёскі.

4. Усклаці правядзенне кантрактацыі ўсіх відаў прадукцыі ільну і канапель на сістэму Белзагатлёна па 44 раёнах, а па 31 раёну — на спажывецкую кааперацыю ў якасці кантрагента Белканторы «Заготлён».

Кантрактацыя селекцыйнага насення ільну ад насеннавочных пасеваў праводзіцца Белільнотраста разам з трам.

Кантрактацыю ільну і канапель закончыць не пазней 1-га красавіка 1934 года.

5. Устанавіць наступныя сярэднія пажвартальныя нормы здачы (продажу) дзяржаве закантрактаванай прадукцыі ільну і канапель (у процантах ад гадавога плана здачы):

а) лён сялянскай атрацоўкі	2	80	18
б) ільнатраста	10	90	—
в) пенька сялянскай атрацоўкі	—	60	40
г) канапляная салома	—	100	—
д) канапляная траста	—	80	20
е) ільняное і канапляное семя	35	65	—

Даручыць Упраўкамзаг СНК СССР па БССР дыферэнцыяваць тэрміны здачы па асобных раёнах.

6. Пакінуць мінулагодзія заготаўчальныя цэны на ўсе віды прадукцыі ільну і канапель ураджаю 1934 года.

7. Абавязаць НКЗ забяспечыць поўны ўлік, рамонт, снабжэнне запасными часткамі і поўнае скарыстанне раней завезеных уборачных машын і ільнапенькамялак.

Акрамя гэтага, абавязаць НКЗ арганізаваць вытворчасць на месцах мялак, трапалак, ільнакалатарнай і ільна-трапальных агрэгатаў, забяспечыўшы кожны калгас з пасевам ільну ў 10 га не менш, чым па адной з гэтых машын да 15 ліпеня 1934 года.

8. Адзначаючы незабяспечанасць ільняных пасеваў канюшынай, абавязаць усе калгасы, якія сеюць лён, вылучыць адпаведныя плошчы пад насенныя канюшыны ў размерах, поўнасцю забяспечваючых абсеменьнне пасева канюшыны ў 1935 годзе па прынятых севазваротах.

9. Прапанаваць белканторам Заготлён укінуць у кантрактацыйны дагавор па ільну абавязацельства калгасаў засеяць канюшынай плошчу, вызначаную пасеўным планам калгаса, і вылучыць канюшынныя насенні для забеспячэння насеннем пасеваў канюшыны ў 1935 г.

10. Абавязаць НКЗ, РВК, сельсоветы і старшынь калгасаў:

а) адвесці пад пасевы ільну ў першую чаргу канюшынішчы і па ліну, узораную з восені, не дапускаючы пасева ільну па ільну, па аўсу і па іншых культурах, пад якія ў 1933 г. не клалася ўгнаенне;

б) не пазней 1-га ліпеня 1934 г. поўнасцю адраманціраваць мачыльныя ямы, адраманціраваць і пабудаваць сушыльні з тым разлікам, каб на кожныя 10 га пасева ільну ў калгасе было б не менш адной сушкі (бёўні). Акрамя гэтага, НКЗ забяспечыць пабудову па БССР 180 пастаянных пенькамачыльняў і 80 пастаянных калгасных пенькасушылак.

11. Абавязаць НКЗ, РВК і старшынь калгасаў неадкладна прыступіць да падрыхтоўкі пасеваў канапель, адводаў для іх годнай зямлі ў кожным аднаасобным калгасе з тым, каб у 1934 годзе забяспечыць добраякасны пасеў і ўраджай канапель.

З прычыны таго, што за апошнія гады пад канопляй адводзіліся лепшыя землі, а старыя канапляніскі і прысядзібныя ўчасткі, на якіх атрымліваліся добрыя ўраджаі, адводзіліся пад іншыя культуры, абавязаць РВК, сельсоветы і праўленні калгасаў да вясны 1934 г. вылучыць пад пасевы канапель старыя сядзібныя і прысядзібныя канапляніскі, якія ў апошнія гады ўгнойваліся і давалі здавальняючыя ўраджаі, а таксама зямельныя ўчасткі з пад канюшынішчаў, добра запраўленых гноем, замацаваўшы гэтыя ўчасткі для пасеваў канапель на 4-5 год.

12. У сувязі з недастатковасцю завозу мінеральнага ўгнаення пад пасевы канапель абавязаць РВК, сельсоветы і калгасы забяспечыць натуральным угнаеннем кожны гектар пасева канапель у размеры не менш 30-40 тон на гектар. Адказнымі за правільнае гэтых мерапрыемстваў лічыць старшынь РВК, сельсоветаў і калгасаў.

13. Разам з кантрактацыяй пасеваў канапель у калгасах праводзіць кантрактацыю пасеваў канапель на прысядзібных участках, якія знаходзяцца ў індывідуальным карыстанні калгаснікаў.

Абавязаць МТС і праўленні калгасаў забяспечыць арганізацыйную і агратэхнічную дапамогу калгаснікам пры пасеве апошнімі канапель на іх прысядзібных участках.

14. Адпусціць пасеўшчыкам насенне ільну і канапель з забранірованага фонда, як у абмен на звычайнае семя, так і шляхам продажу насення за грошы па заготаўчым цэнах з тым, каб у 1934 годзе заготаўчыя цэны на насенне ільну і канапель за дапаўненне ў 15 проц. У парадку абмену за цэнтнер насення прымаць цэнтнер звычайнага семя, пры гэтым пасеўшчыкам даплачвае розніцу паміж цэнай насення і заготаўчай цэнай семя, здаваемага гаспадаркай у абмен. Пры водпуску насення ільну і канапель у парадку продажу даваць пасеўшчыкам крэдыт у размеры да 50 проц. да 15-га лістапада 1934 года.

15. Устанавіць выдачу (продаж) праз сістэму Заготлён алею і макухі здатчыкам семя ільну і канапель на кожны здадзены цэнтнер семя па наступных нормах (у кілограмах):

	У 3 кварт. 1934 г.	У 4 кварт. 1934 г.	Да 1 сакавіка 1935 г.	
	Алей		Макуха	
	Семя ільну	Семя канапель	Семя ільну	Семя канапель
Для калгасаў	3,2	4,3	4,5	9,0
Для аднаасобных бяднякоў-сярэдняцкіх гаспадарак	2,5	3,3	4,0	8,0
Для насеннавочных калгасаў і здатчыкаў селекцыйнага і гатункованага семя	5,0	5,0	7,0	10,0

б) пасевы ільну і канапель падлягаюць бясплатнаму акладному страхаванню ад засушы:

в) увесь ураджай пасоты, выбранай калгасамі, калгаснікамі і аднаасобнікамі, не кантрактуецца і паступае поўнасцю ў іх непасрэднае распараджэнне.

21. Побач з адказнасцю Упраўкамзаг СНК СССР па БССР, Белзагатлён і НКЗ (у частцы атрамерапрыемстваў) за правядзенне кантрактацыі, усклаці персанальную адказнасць за своечасовае правядзенне кантрактацыі і за выканне не якасных заданняў па пасеву, апрацоўцы і здачы ільну і канапель у 1934 г. у раёнах на старшынь РВК, у вёсках — на старшынь сельсоветаў, а таксама на дырэктароў МТС і старшынь праўленняў калгасаў.

Старшыня Совета Народных Камісараў БССР М. ГАЛАДЗЕД.
Сакратар ЦК КП(б)Б ГІКАЛО.

Узняць тэмпы перабудовы прамкааперацыі

„...Задача заключаецца ў тым, каб разгарнуць далей совецкі гандаль, уцягнуць у гэту справу мясцовую прамысловасць...“ *(СТАЛІН)*

ПЕРШЫЯ КРОКІ

Пачынанне было зроблена аршанскай раённай газетай **«Ленінскі прызыў»**. Уключыўшыся ў паход за лепшае выкарыстанне мясцовых таварных рэсурсаў, абвешчаны «СКТ» і «Звяздой», газета пачала вывучаць наяўныя ў Аршаншчыне магчымасці для развіцця мясцовай прамысловасці. «Ленінскі прызыў» склікаў шырокую нараду зацікаўленых работнікаў і ведаючых людзей. На гэтай нарадзе быў усебакова абмяркаван план бліжэйшых дзеянняў і намечана канкрэтная праграма работы. Рад мерапрыемстваў вырашана было ажыццявіць яшчэ да адкрыцця ўсесаюзнага з'езда партыі.

Узятыя абавязацельствы не асталіся на паперы. Аршанцы выканалі большую частку таго, што намячалі зрабіць да 25 студзеня. І ў рэзультаце — Аршанскі раён сустракае 17 з'езд партыі адкрыццём новых самаатужных промыслаў і распырэннем некаторых існуючых арцеляй.

У Оршы арганізавана новая трыкатажная арцель. Для гэтага не патрэбавалася якіх-небудзь асобных затрат. Промсаюз сабраў у швейных арцелях раёна нескарыстоўваемае імі абсталяванне для вырабу трыкатажа. Да гэтага абсталявання дадалі бяздзейнымі панчошныя машыны закансерваванай майстэрні таварыства «Прыхільнік дзяцей», і новая трыкатажная вытворчасць пачала працаваць. Арцель яднае 60 чалавек. За год яна выпусціць панчох, шкарпетак і іншага трыкатажа на 65 тысяч руб. Вялікая частка сыроцу будзе набывацца ў парадку самазакупак.

Значна расшырана мясцовая канатна-вяровачная арцель **«Днепр»**. Без спецыяльных затрат павялічан выраб вяровак і чунь на 200 тыс. руб. Для гэтага прышлося толькі павялічыць лік працуючых на 100 чалавек. Ільнаапрацоўчыя заводы раёна цалкам забяспечваюць «Днепр» сыроцом.

У мястэчку Копысь абаднакалёсная арцель арганізавала мэблевы цэх. На працягу года рынак атрымае 200 абедзеных сталоў і 1.000 крэслаў. Выраб мэблі ўжо пачаўся.

Арцель **«Чырвоны баявік»**, якая займаецца лесапіленнем, адкрыла цэх па вырабу палазоў, санак і калёс.

Значны зрух дасягнут у развіцці вытворчасці лесахімічных тавараў. Пушчаны два новыя саматужныя смалакураныя заводы, а 2 знаходзяцца ў стадыі арганізацыі. Усе чатыры заводы дадуць 60 тон шкіпіда ру, 280 тон драўлянага вугалю і 140 тон смалы (для вырабу калёснай мазі). Прыступлена таксама да вырабу палепшанай калёснай мазі ў саматужных арцелях раёна.

Гэтыя першыя кроки—паказальнік велізарных магчымасцяй, але не ўсе яны скарыстоўваюцца.

Аказалася, што трыкатажна-швейны промсаюз не абмежаваўся адкрыццём новай трыкатажнай арцелі, а перагледзеў вытворчы план усёй сваёй сістэмы ў бок павялічання. У рэзультаце план павялічан да 13.451 тыс. руб. супроць плана мінулага года ў 13.106 руб. і фактычнага яго выканання ў 10.884 тыс.

Дрэўлесхімсаюз-жа большэвіцкіх вывадаў з указання тав. Сталіна аб падваенні і патраенні выпуску тавараў шырспажыву не зрабіў. Дрэўлесхімсаюз адкрыў некалькі новых цэхаў і смалакураных заводаў, але разам з тым пачаў закрываць частку існуючых арцеляй. Згорнуты такія важныя промыслы, як выраб драўляных лыжак, лапцей, кошыкаў са шчапы і т. д. І гэта ў той час, як сыроцу і рабочай сілы ёсць колькі хочаце.

Матыў — «няма попыту, няма каму прадаць». У сапраўднасці справа стаіць далёка не так. У драўляных лыжках, лапцях і кошыках адчувае патрэбу нават Аршанскі раён, не гаворачы ўжо аб беларускім рынку ў цэлым. Што-ж датычыць труднасцяй у рэалізацыі гэтых тавараў, то гэта, галоўным чынам, тлумачыцца дрэнняй работай і непаваротлівасцю самога саюза і яго сістэмы (неадавальняючая якасць, няўменне знайсці пакупца).

Адносіны паміж спажывецкай і саматужна-прамысловай сістэмамі носяць выключна выпадковы характар. Пастаяннай дзелавой сувязі з саматужна-прамысловай кааперацыяй няма не толькі ў аршанскага ЦРК, але нават у аршанскага райсаюза, які лічыцца адным з перадавых у Беларусі. Больш таго, старшыня райсаюза тав. ПЕСІН адкрыта заявіў, што ён не хоча вазіцца з арцелямі і лічыць за лепшае замовіць тавары... з Данбаса.

Сваё нежаданне мець справу з мясцовай прамысловасцю кіраўнік райсаюза вытлумачыў нездавальняючай якасцю прадукцыі арцеляй. Ён, аднак, не змог прывесці ні аднаго факта аказання райсаюзам практычнай дапамогі прамысловай кааперацыі ў паляпшэнні якасці і расшырэнні асартымента.

Тавараў мясцовай вытворчасці — вось чаго няма ва многіх магазінах і крамах Аршаншчыны. Іх няма выключна таму, што спажывецкая сістэма раёна злачынна ігнаруе мясцовую прамысловасць. Нават у магазінах Оршы рэдка калі можна знайсці шафу або буфет. Што ўжо гаварыць аб раёне!

У святле прыведзеных фактаў нічога няма дзіўнага ў тым, што калгасы, маючы магчымасць арганізаваць дапаможныя промыслы для вырабу шчапных і ганчарных тавараў, гэтых промыслаў не арганізоўваюць. Спажыўсістэма не ідзе насустрач калгасам і не дапамагае ім у гэтай справе (сродкамі, хоць-бы парадай у выбары асартымента).

Мясцовыя кааператары павінны зразумець, што асноўным мярылам работы спажыўсістэмы будуць служыць паказальнікі скарыстання ёю мясцовых тавараў для развіцця совецкага гандлю.

Ф. ВЕЛЬ.

ПЕРАБУДОВА „НА ТАРМАЗАХ“

«Звязда» (ад 29 снежня 1933 г.) і **«СКТ»** (газета «Снабжение, кооперация и торговля» ад 3 студзеня) пісалі, што лясная кааперацыя БССР недадала ў 1933 годзе тавараў шырокага ўжытку на суму каля **20 млн.** руб. Лесахімпромкааперацыя Беларусі на гэтай была даць прадукцыі на суму **50.433** тыс. руб., дала-ж усяго на **34.526,5** тыс. руб. (у нязменных цэнах). Рэнейшае кіраўніцтва Белкааплеспромсаюза не здолела забяспечыць апаратыўнасць, канкрэтнасць у рабоце ўсёй сістэмы, не заўважала тых агідпасцяй, якія рабіліся ў сістэме.

Адноўленае кіраўніцтва Белкааплеспромсаюза ліквідацыю прарываў, але і ў яго рабоце на сённяшні дзень ёсць буйныя недахопы і хібы.

Сістэма Белкааплеспромсаюза мае тры планы на 1934 год, а па сутнасці няма ні аднаго.

У чым-жа справа? Адзін план складзен і спушчан сістэме ў снежні мінулага года. Паводле гэтага плана выпуск прадукцыі вызначан прыблізна ў размеры **51** млн. руб. Другі, — зацверджаны Дзяржпланам БССР (па прадстаўленню, разумела, саюза), вызначае выпуск прадукцыі ў суме **42.469,7** тыс. руб. Трэці план — таксама дзяржпланаўскі, у якому добрыя дзядзькі з Белкааплеспромсаюза вялікадушна дадалі яшчэ **1.433** тыс. руб. І другі, і трэці планы супроць плана **1933** года значна **зменшаны.** Пры больш дэталёвым азнаямленні з планамі мы убачым і другія «асаблівасці» іх.

Па трэцяму «плану» выпуск пляцення і лазы вызначаецца ў суме 2.025 тыс. руб. супроць **3.039** тыс. руб. у 1933 годзе, лыжка-пасудных вырабаў аднаведна на **47.500** руб. супроць **142.500** руб. Зменшан выпуск мэблі з **8.390** тыс. руб. да **8.000** тыс. руб., венскай у тым ліку з **3.630** тыс. да **2.200** тыс. руб. Зменшан таксама выпуск навучальна-настацкіх вырабаў (дзіцячыя цацкі, спортінвентар, канцылярскія прылады) з **1.600** тыс. руб. да **400** тыс. руб. Такім чынам, замест **павялічэння** выпуску прадметаў шырокага ўжывання Белкааплеспромсаюз, як па ўсіх групах, так і асабліва па найбольш важных і рашаючых, **дазначае рэзкае скарачэнне.** Камента рыі, як кажуць, не патрэбны.

Калі вы звернецеся да кіраўнікоў абяднання з пытаннем аб прычынах такой, працэцей кажучы, агідпасці, перад вамі высунуць рад прычын: няправільнае планаванне ў мінулым годзе, недахоп сыравіны і т. д., і т. д. Але зараз-жа гора-планавікі пачынаюць уласнай зброяй сябе-ж біць.

— Для вырабу венскай мэблі, — скардзіцца тав. Кававодаў і інш., — адпушчана вельмі мала клёна, таму мы і скарацілі выпуск мэблі.

— Ну, ставім мы іншае пытанне, — а ці намераны вы ў такім выпадку выкарыстаць унутраныя, мясцовыя рэсурсы, арганізаваць замену клёна для асобных дэталяй іншымі гатункамі дрэва?

Аказалася, што аб гэтым і не падумалі. Не ўлічаны лясы мясцовага значэння, не ўлічана магчымасць атрымання клёна з дрывянога матэрыяла і, нарэшце, поўная магчымасць замены дэфіцытнага клёна ў радзе дэталяй, як, напрыклад, ножкі крэслаў, дубам, ясенем і т. д. У радзе іншых галін вытворчасці не ўлічана магчымасць і неабходнасць найбольш поўнага і рацыянальнага скарыстання матэрыялаў, абсталявання і адыходаў сваёй-жа вытворчасці.

Мы вышай паказалі на заняпадзенне плана выпуску культтавараў. Да гэтага трэба дадаць, што па плану не вызначана асваенне **новых галін вытворчасці,** як, напрыклад, музычных інструментаў. А сыравіна і ўсё іншае тут-жа пад рукой: за беларускай ёлкай для музычных інструментаў (гітара, балалайка) прыязджаюць і з Ленінграда, і з Растова. Трэба адзначыць, што ў артэлі **«Метрапінструмент»** прыступаюць да вырабу музычных інструментаў, але аб гэтым у кіраўніцкай Белкааплеспромсаюзе ніхто не ведае.

Такім чынам, замест **павялічэння** выпуску прадметаў шырокага ўжывання Белкааплеспромсаюз, як па ўсіх групах, так і асабліва па найбольш важных і рашаючых, **дазначае рэзкае скарачэнне.** Камента рыі, як кажуць, не патрэбны.

Калі вы звернецеся да кіраўнікоў абяднання з пытаннем аб прычынах такой, працэцей кажучы, агідпасці, перад вамі высунуць рад прычын: няправільнае планаванне ў мінулым годзе, недахоп сыравіны і т. д., і т. д. Але зараз-жа гора-планавікі пачынаюць уласнай зброяй сябе-ж біць.

— Для вырабу венскай мэблі, — скардзіцца тав. Кававодаў і інш., — адпушчана вельмі мала клёна, таму мы і скарацілі выпуск мэблі.

— Ну, ставім мы іншае пытанне, — а ці намераны вы ў такім выпадку выкарыстаць унутраныя, мясцовыя рэсурсы, арганізаваць замену клёна для асобных дэталяй іншымі гатункамі дрэва?

Аказалася, што аб гэтым і не падумалі. Не ўлічаны лясы мясцовага значэння, не ўлічана магчымасць атрымання клёна з дрывянога матэрыяла і, нарэшце, поўная магчымасць замены дэфіцытнага клёна ў радзе дэталяй, як, напрыклад, ножкі крэслаў, дубам, ясенем і т. д. У радзе іншых галін вытворчасці не ўлічана магчымасць і неабходнасць найбольш поўнага і рацыянальнага скарыстання матэрыялаў, абсталявання і адыходаў сваёй-жа вытворчасці.

Мы вышай паказалі на заняпадзенне плана выпуску культтавараў. Да гэтага трэба дадаць, што па плану не вызначана асваенне **новых галін вытворчасці,** як, напрыклад, музычных інструментаў. А сыравіна і ўсё іншае тут-жа пад рукой: за беларускай ёлкай для музычных інструментаў (гітара, балалайка) прыязджаюць і з Ленінграда, і з Растова. Трэба адзначыць, што ў артэлі **«Метрапінструмент»** прыступаюць да вырабу музычных інструментаў, але аб гэтым у кіраўніцкай Белкааплеспромсаюзе ніхто не ведае.

Лісты з Беларусі

АСІНТОРФ МОЖА І ПАВІНЕН СТАЦЬ АСНОЎНЫМ АПАЛАВАЙ БАЗАЙ БЕЛДРЭСА

Вузка-калейная лінія чыгункі на 90 клм. цягнецца ад Белдрэса да Шабаноў. Вакол на дзесяткі кілометраў раскінуліся балоты. Багацейшыя залежы торфу. Невычарпальныя крыніцы цеплавой энергіі. Эксплуатаваць гэтыя багацці, ператварыць іх у высока-каларыйны апал заклікан **Асінторф** — вялікі завод у Шабанах.

«Белдрэс — наш адзіны спажывец, мы можам існаваць толькі як пастаўшчык торфу для першай беларускай раённай электрастанцыі» — заяўляюць работнікі Асінторфа.

І вось гэты адзіны спажывец даўно-б спыніў работу, калі-б ён спадзяваўся выключна на свайго асноўнага пастаўшчыка. Маючы ў сябе над бокам багацейшыя запасы апалу, Белдрэс прымушаны штодзённа клапаціцца аб завозе торфу з іншых раёнаў БССР.

У 1933 г. **асінаўскі торф задаволіў толькі 20-25 проц.** патрэбы станцыі ў апале. Дзесяткі тысяч тон прыходзіцца загатаўляць на месцах, знаходзячыхся на адлегласці сотню і больш кілометраў ад Белдрэса, перагружаць транспарт, адрываць паражняк, траціць велізарныя сродкі на перавозкі — замест планавых 24 руб. завоз тоны торфу абходзіцца звыш 60 руб.

Станцыі прыходзіцца пераплачваць на гэтым каля **паўтара мільёна рублёў у год.** Станцыя церпіць частыя перабоі ў дастаўцы апалу з-за недахопу вагонаў. Яна нарэшце, не можа ў такіх умовах нармальна працаваць.

Смалянцкі завод **«Чырвоны сцяг»** павінен даць Белдрэсу 15 тыс. тон торфу. У IV квартале ён нічога не адгрузіў, у студзені даў толькі 2200 тон пры квартальным плане ў 12000. Торфарцель імя Сталіна таго-ж раёна дала 4 тыс. тон замест 15 тыс., між тым ёй адпушчана 100 тыс. руб. на арганізацыю ўласнага транспарту.

Чаму Асінторф не апраўдвае свайго асноўнага прызначэння? Дзе прычыны таго, што Белдрэс менш усяго адчувае работу Асінторфа? Самі работнікі торфазавода, калі іх запытваюць аб гэтым, сумна ківаюць на неба: «яно вінавата. Калі-б не дажджы, мы...»

І сапраўды, работнікі Асінторфа больш займаліся «метэаралагічнымі назіраннямі», чым правільнай арганізацыяй торфаздабычы. **За іх працавала... пагода.**

Кіраўнікі торфазавода **т. т. КАРАНДЗЕЙ і ЭСТЭРКІН** не без гонару ўказваюць на вынікі 1933 г. Упершыню за 5 год завод амаль поўнасцю выканаў план здабычы машына-фармовачнага торфу — 100 тыс. тон замест 104. Але гэта была толькі Пірава перамога. Людзі пра спалі лепшы перыяд торфаздабычы, вельмі позна разгарнулі работы, не справіліся са своечасовым наборам рабочай сілы. І ў выніку **50 тыс. тон торфу засталося ляжаць у клетках і лентках,** яго не паспелі высушыць, заштабеляваць. **Белдрэс атрымаў толькі 50 тон з іх 15 тыс. выпрацоўкі 1932 года.**

А якасць вывезенага торфу — ні жэй усялякіх кандыцый. **Вільготнасць яго вельмі высокая, часта дасягае 60-70 проц.**

Здаючанна нядбайныя адносіны да сушкі прывялі да таго, што былі прапушчаны лепшыя месяцы — чэрвень-ліпень, сушку разгарнулі толькі ў жніўні і верасні. Якую карысць магла даць такая работа!

У балотах Асінторфа ляжыць безліч каштоўнейшага віда апалу — **карчоў.** Паводле дагавора, Асінторф павінен быў даць Белдрэсу 20 тыс. к/м карчоў, даў-жа **толькі 1800.** Карчы гінуць у балоце. Між тым варта было паставіць ля карэраў 10 пыркулярак, і станцыя атрымала-б высокакаларыйны апал.

Да гэтага трэба дадаць **зрыў выпрацоўкі фрэзернага торфу.** Здабыта яго 6 тыс. тон замест 60 тыс. Участкі не былі падрыхтаваны, водапрымальнік не адрэгуляваны.

У рэзультаце — запасы таварнага торфу на заводзе вычарпаны. Белдрэс прымушан скарыстоўваць торф з надавычай вялікай вільготнасцю, які вельмі шкодна ўплывае на эксплуатацыйны рэжым станцыі. Калі-б Белдрэс меў торф нармальнай вільготнасці ў 35-40 проц., ён мог-бы смела працаваць толькі на адным гэтым відзе апалу. При цяперашніх-жа ўмовах станцыя ня працягу 6-8 месяцаў прымушана спальваць 150 тыс. к/м дроў, 7 тыс. тон вугалю і 1500 тон мазуту. Не трэба даказваць, што завоз гэтых відаў апалу звязан з вялікімі труднасцямі і вялікімі тратамі лішніх сродкаў.

Інжынерна - тэхнічны персанал станцыі правільна адначае, што вільготны торф толькі засмечвае топкі, ён незагараўшым пападае ў зольнік і разам з попелам выкідраецца на звалку. Тым не менш ім прымушаны карыстацца, бо топкі катлоў прыстасаваны да спальвання торфу і без яго працаваць нельга. Не будуць загружаны бункеры торфам, падзе даўленне, пачнецца разгрузка, немінучы перабоі ў падачы энергіі.

І вось гэтага вялікага значэння Асінторфа ў забеспячэнні нармальнай работы станцыі не ўлічылі кіраўнікі торфазавода. **Не адчуваецца адказнасці за работу і ў падрыхтоўцы да новага сезону 1934 года.**

Праграма здабычы торфу гэтага года складае 160 тыс. тон (116 тыс. машына-фармовачнага і 44 тыс. фрэзернага). Завод яшчэ не прыступіў да карчоўкі і плінтоўкі балотнага масіва. План паглыблення канаў выканан толькі на 65 проц. Гэту работу можна было з поспехам правесці пасля скачэння мінулага сезона, або праводзіць паралельна з торфаздабычай. Капанне канаў зімой абходзіцца ў 2—3 разы дарожэй, не гаворачы ўжо аб якасці працы.

Не падрыхтавана плошча для здабычы фрэзернага торфу. Канаўныя работы на гэтым участку выкананы на 55,5 проц. Не пачаліся работы па адрэгуляванню водапрымальніка. За мінулыя 5 год Асінторф ніводнага не зрабіў, каб скарыстаць асігаванні на рэгуляванне р. Выдрыны, што дазволіла-б з поспехам выпрацоўваць фрэзерны торф.

15-га верасня трэба было пачаць рамонт механічнага абсталявання завода. Пачаўся ён толькі ў лістападзе—са спазненнем на два месяцы. **План выкананы на 55 проц.** Да рамонту 8 элеватарных машын зусім не прыступлена. Галоўны механік тав. **ВАЎУЛА** і механікі ўчасткаў **ЕЛУГІН і КУРАЧКІН** менш усяго цікавяцца кантролем за ходам рамонту.

Звыш 4 тыс. чал. трэба навербаваць, каб задаволіць патрэбы Асінторфа ў рабочай сіле. Дагэтуль завод не прыступіў да арганізаванага набору рабочых, не гледзячы на катэгарычныя дырэктывы ўрада аб тым, што набор трэба разгарнуць з 15-га студзеня. Толькі 20-га студзеня на месцы камандыраваны работнікі завода для правядзення падрыхтоўчай работы. Кіраўніцтва Асінторфа не ўлічыла памылак мінулага года, калі ў першыя самыя спрыяючыя месяцы сезону не хапала рабочых. **А задавальненне завода рабочай сілай — рашаючая ўмова поспеху здабычы і сушкі торфу.**

Асінторф не падрыхтаваўся таксама да прыёмкі завербаваных рабочых. Існуючы жыллёвы фонд (баракі) задавальне толькі 70 проц. патрэбы. У план будаўніцтва не ўключана пабудова сушылкі для спецвопраткі, а таксама рабочага клуба. Баракі знаходзяцца ў зусім недапушчальным становішчы: яны не ацеплены, стрэхі іх працякаюць, вокны без падвойных рам, не хапае абсталявання — рукамыйнікаў, тумбачак і т. д. Ці можна пры гэтых умовах гаварыць аб забеспячэнні паспяховага выканання плана?

Важнейшая задача тэхнічнай рэканструкцыі тарфяной прамысловасці — **пераход на новы спосаб здабычы — так званы «вялікі гідраторф».** У пастановах ліпеньскага аб'яднанага пленума ЦК і ЦКК КП(б)Б падкрэслена неабходнасць пераходу буйных заводаў на новы спосаб здабычы торфу ў бліжэйшы перыяд.

Асінторф яшчэ ў гэтым сезоне павінен быў увесці ў эксплуатацыю тры кранты гідраторфу, якія-б маглі здабыць звыш 50 тыс. тон сухога торфу. Завод сарваў падрыхтоўку да ўстаноўкі крантаў. Ён прыступіў да работы толькі ў другой палове кастрычніка, выканаўшы заданне па рыццю канаў і карчоўцы на 20-25 проц. Да гэтага часу не прыступлена да перабудовы падстанцыі і праводкі высокавольтнай лініі. Вось чаму Галоўторф прымушан быў адмовіцца ад увядзення ў гэтым годзе на Асінторфе новага спосабу здабычы.

Выключна дрэнная работа Асінторфа ў мінулым годзе **прывяла да вельмі цяжкага фінансавага становішча завода.**

Кантроль рублём якасці прадукцыі не мог не ўдарыць па прадпрыемству. Паколькі Асінторф паставляў прадукцыю высокай вільготнасці, ён цярпеў на гэтым вялікія страты. Толькі да 1-га студзеня ён уплаціў Белдрэсу штрафаў і скідак звыш 200 тыс. руб.

Планавы сабекошт тоны торфу складае 19 руб., выручаў-жа завод ад рэалізацыі яго толькі 11 руб. 50 кап. Зараз гэта лічба павінна яшчэ больш зменшыцца. Таму Асінторф апынуўся ў такім становішчы, што ён жыве на датацыі, не мае сродкаў для разліку з рабочымі і патэрміновай банку звыш 500 тыс. рублёў.

Вялікая доля віны падае тут і на **Белторф.** Завод не мае сродкаў на выкуп запчастак і іншых матэрыялаў, патрэбных для надыходзячага сезону. У той-жа час аддзел снабжэння Белторфа пастаўляе заводу розанае абсталяванне да «вялікага гідраторфу» з аплатай у першым квартале. Гэта абсталяванне некамплектнымі часткамі ўжо прыслана на 60 тыс. рублёў і мёртвым капіталам ляжыць на заводзе. А плаціць за яго трэба зараз.

Такі сумны малюнак работы Асінторфа. Хто-ж вінават у гэтым? У першую чаргу **кіраўніцтва завода,** якое незабяспечыла перабудовы ўсёй работы прадпрыемства.

Поўную адказнасць нясе і Белторф. Яго кіраўніцтва зусім не адчуваецца на заводзе. На працягу апошніх месяцаў ні дырэктар Белторфа тав. **КУЗНЯЦОЎ,** ні яго намеснік, ні галоўны інжынер тав. **СЦЯПАНАЎ** на завод не выязджалі, ніякай канкрэтнай дапамогі яму не аказвалі. Між тым Асінторф — рашаючы і буйнейшы завод БССР, удзельная вага якога ў праграме Белторфа 33 проц. Яму Белторф павінен быў аддаваць выключную ўвагу. Гэта не зроблена. Белторф адарваўся ад завода.

Ужо 3 месяцы як на заводзе няма дырэктара. Яго замяняе тав. **Карандзей,** які толькі і марыць аб тым, як-бы хутчэй вырвацца з Асінторфа. Няма і сакратара парткома. Яго замяняе рэдактар шматтыражкі тав. **Эстэркін.** Галоўны інжынер завода тав. **Мілавідаў** яшчэ 3 месяцы назад павінен быў атрымаць новае назначэнне і таму ён адчувае сябе госцем на прадпрыемстве. Пытанне аб яго замене яшчэ не вырашана.

Як дапамагае кіраўніцтва Белдрэса свайму асноўнаму пастаўшчыку Асінторфу? Ці паклапаціліся яно аб тым, каб стварыць на балоце патрэбныя ўмовы работы? Не! Гэтага сказаць нельга. Пагаварыце з кіраўнікамі Белдрэса і Асінторфа. З абодвых бакоў вы пачуеце абвінавачанні ў сямі смяротных грахах. Узаемаадносіны паміж абодвымі арганізацыямі зусім ненармальныя. Ёсць пастаянныя спрэчкі і канфлікты, няма дружнай узгодненай работы. Няма ўвязкі ў арганізацыі нагрузкі торфу і з-за прастояў абодвы прадпрыемствы церпяць вялікія страты. Белдрэс не падумаў аб тым, каб дапамагчы Асінторфу ў рамонце машын. Ён сарваў пабудову ў мінулым годзе вузка-калейкі на Паўночны масіў для хутчэйшай вывазкі торфу.

Дайшло да таго, што Белдрэс адмаўляўся перавозіць на завод будаўнічыя матэрыялы, спыняў падачу электраэнергіі, паколькі Асінторф не ліквідаваў сваёй запазычанасці станцыі. Можна прывесці рад фактаў, калі станцыя брала за эксплуатацыю платформ для перавозкі грузаў больш, чым яны самі каштуюць.

Існуе поўны разрыў паміж планамі Асінторфа і Белдрэса. Апалавы баланс Белдрэса на 1934 год складае 232 тыс. тон торфу. Праграма Асінторфа — 160 тыс. тон. Асінторф значна адстаў у сваім развіцці. Не гледзячы на спецыяльныя дырэктывы ўрада, падрыхтоўка работ робіцца не за 2-3 гады да эксплуатацыі, а непасрэдна перад самім сезонам. **Балоты асвоены толькі на 25-30 проц.**

Гэты разрыў будзе ўзрастаць з кожным годам, бо планы Белторфа менш за ўсё грунтуюцца на перспектывах развіцця Белдрэса. Неўвядзенне ў гэтым годзе новага спосабу торфаздабычы — Вялікага гідраторфу яшчэ больш паглыбіць гэты разрыў.

Мы лічым выхадам з ненармальнага становішча — **неадкладнае вырашэнне пытання аб перадачы Асінторфа Белэнергакамбінату.** Аб'яднанне абодвух гаспадарчых арганізацый забяспечыць падпарадкаванне работы торф

ПАДЗЕІ ВА ФРАНЦЫІ

КОМПАРТЫЯ АРГАНІЗУЕ ПРОЛЕТАРСКІ АДПОР ФАШЫСЦКАЙ РЭАКЦЫІ

ПАРЫЖ, 9 лютага (БЕЛТА).

Компартыя і комсамол апублікавалі адозву да ўсіх працоўных з заклікам сёння ў 8 гадзін вечара (па парыжскаму часу) дэманстраваць на плошчы Рэспублікі супроць фашысцкай рэакцыі. Выкрываючы здраду социял-фашысцкіх лідэраў, падрыхтаваўшых сваёй палітыкай «меншага зла» ўзмацненне рэакцыі, адозва заклікае ўсіх рабочых прыняць актыўны ўдзел у масавай палітычнай забастоўцы 12-га лютага пад лозунгамі: «За неадкладны роспуск фашысцкіх арганізацый. За неадкладны арышт К'япца, лідэраў фашысцкіх арганізацый, а таксама віноўнікаў расстрэла рабочых дэманстрацый. Супроць крывавай дыктатуры капітала. За рабоча-сялянскі ўрад».

Усеагульная рэволюцыйная канфедэрацыя працы пастанавіла аб'яўіць 12-га лютага ўсеагульную забастоўку па ўсіх прыватных і грамадскіх прадпрыемствах і на транспарце. Канфедэрацыя заклікае рабочых не паддавацца ні на якія манеўры социял-фашыстаў, ствараць на прадпрыемствах адзіны фронт, выбіраць стачкомы, выстаўляць канкрэтныя патрабаванні, праводзіць сумесна забастоўкі і дэманстрацыі на заводах і на вуліцах для барацьбы за свае патрабаванні. Зварот заклікае рабочых—членаў рэфармісцкіх і аўтаномных профсаюзаў аб'яднацца на мясцах з рэволюцыйнымі рабочымі.

Рэволюцыйная федэрацыя чыгуначнікаў таксама апублікавала зварот да ўсіх чыгуначнікаў з прапановай стварыць адзіны фронт для правядзення ўсеагульнай забастоўкі 12-га лютага пад лозунгамі барацьбы супроць фашызма і за істотныя эканамічныя патрабаванні.

Такога-ж роду адозвы выпушчаны і іншымі рэволюцыйнымі профсаюзамі.

БАРЫКАДНАЯ БАРАЦЬБА ПРАДАЎЖАЕЦЦА

ПАРЫЖ, 8 лютага. (БЕЛТА).

Адначасова з падзеямі ў Парыжы ўчора ў правінцыі таксама адбыліся фашысцкія дэманстрацыі і магутныя рабочыя контр-дэманстрацыі.

НЕ ГЛЕДЗЯЧЫ НА ПАЛІЦЭЙСКІ ТЭРОР

У Ліоне па закліку компартыі ў адказ на фашысцкую дэманстрацыю выйшлі на вуліцу 8.000 рабочых і дэманстравалі пад лозунгамі адзінага фронта і барацьбы супроць фашызма. Адбываліся сутычкі паміж рабочымі дэманстрантамі і фашыстамі. Конная і пешая паліцыя абараняла фашыстаў ад абурэння рабочых, страляла ў дэманстрантаў-рабочых і пусціла ў ход шашкі. Рабочыя аказвалі ўпартае супраціўленне. У разультаце, згодна афіцыяльных даных, 84 раненых.

ВУЛІЧНЫЯ БАІ У ПРАВІНЦЫІ

У Дыжоне адбылася тысячная рабочая дэманстрацыя пад лозунгамі «далоў фашызм», «далоў К'яппа». Дэманстранты пабудавалі барыкады і на працягу двух гадзін аказвалі супраціўленне паліцыі.

У Ліле таксама адбыліся сутычкі паміж паліцыяй і дэманстрантамі, якія абараняліся каменнямі і цэглай. Ёсць раненыя. Арыштаваны 30 чалавек.

Рабочая дэманстрацыя адбылася таксама ў Грэноблі. У Нанце выступілі 1.500 рабочых, якія разагналі фашыстаў.

УСЕАГУЛЬНАЯ ЗАБАСТОЎКА ШОФЕРАЎ ПАРЫЖА

Адначасова з гэтым паведамляюць, што забастоўка 25 тыс. шофераў таксі ў Парыжы прадаўжаецца. Спробы прадпрыемцаў сарваць забастоўку пры дапамозе штрэйкбрэхераў праваліліся. Забастоўка прадаўжае аставацца ўсеагульнай. У радзе другіх гарадоў адбываюцца дэманстрацыі шофераў у знак салідарнасці з бастуючымі ў Парыжы шоферамі.

БАРЫКАДЫ НА ПЛОШЧАХ, АКОПЫ У ТЮЛЬЕРЫ

ПАРЫЖ, 8 лютага. (БЕЛТА).

Паведамляюць падрабязнасці ўчарашніх крывавых падзей. У Тюльерыйскім садзе рабочыя рылі акопы і аказалі паліцыі яраснае супраціўленне. Дырэктар муніцыпальнай паліцыі Маршан быў моцна збіт дэманстрантамі. На плошчы Камбон рабочыя пабудавалі барыкаду і доўга абаранялі яе ад паліцыі. Шмат раненых.

Жорсткая бойка адбылася і на Елісейскіх палях. На вакзале Сен-Лазар чыгуначнікі зноў выступілі і ўпарта біліся з паліцыяй. У радзе пунктаў адбываліся сутычкі паміж рабочымі і фашыстамі. Будынак морскага міністэрства, які фашысты прабавалі пазаўчора падпаліць, ахоўваўся каляровымі войскамі.

МАСАВЫЯ АРЫШТЫ

Не раз натоўп прабаваў прарвацца да міністэрства ўнутраных спраў і палаца прэзідэнта. Конная паліцыя з шаблямі нагола разганяла дэманстрантаў. Позна ноччу на трох цэнтральных плошчах працяваліся жорсткія баі. Паводле афіцыяльных даных, арыштавана 486 чалавек.

НОВЫ ГАБІНЕТ ВА ФРАНЦЫІ

ПАРЫЖ, 9 лютага (БЕЛТА). Думерг стварыў габінет у наступным складзе: прэм'ер — **Думерг** (былы прэзідэнт рэспублікі), міністр замежных спраў—**Барту** (сенатар, член групы дэмакратычнага і радыкальнага саюза), міністр юстыцыі—**Шэрон** (сенатар, член групы радыкал-дэмакратычнай і радыкальна-социялісцкай левай), міністр унутраных спраў **Сарро** (сенатар, член той-жа групы), ваенны міністр—маршал **Петэн**, морскі міністр—**П'етры** (дэпутат, член групы рэспубліканскай левай), міністр авіяцыі — генерал **Дэнен**, міністр фінансаў—**Жэрмен-Мартэн** (дэпутат, член групы радыкальнай левай), міністр народнай асветы—**Берто** (дэпутат, радыкал-социяліст), міністр гандлю **Ламурэ** (дэпутат, радыкал-социяліст), міністр калоній—**Лаваль** (сенатар, не належыць ні да адной групы), міністр земляробства—**Кей** (дэпутат, радыкал-социяліст) міністр грамадскіх работ — **Фландэн** (дэпутат, член групы рэспубліканскай левай), міністр аховы здароўя—**Марэн** (дэпутат, член групы рэспубліканскай федэрацыі, крайні правы), міністр пенсій —**Револе** (сакратар федэрацыі былых франтавікоў, крайні правы), міністр працы — **Марке** (дэпутат, неосоцияліст), міністр гандлёвага мораплавання — **Бертран** (дэпутат, радыкал-социяліст, міністры без партфеляў — **Эррыо** (дэпутат, старшыня радыкал-социялісцкай партыі), **Тард'е** (дэпутат, член групы рэспубліканскага цэнтра) і міністр пошт і тэлеграфу—**Малларме** (член групы радыкальнай левай).

ФАШЫСТЫ ТРЫМАЮЦЬ ДЗІМІТРАВА Ў ПАДЗЯМЕЛЛІ

ВЕНА, 8 лютага. (БЕЛТА).

Высланы з Германіі балгарскі пераклічык Дуноўскі паведаміў прадстаўнікам друку, што яго высылка мае мэтай скрыць ад сусветнай грамадскасці становішча, у якім знаходзіцца ў турме Дзімітраў і яго таварышы.

Згодна паведамлення Дуноўскага, становішча арыштаваных балгар значна пагоршылася. Дзімітраў у сырой камеры ў падзямеллі і пазбаўлен магчымасці працаваць, бо камера недастаткова асвятляецца. Прабыванне ў сырой камеры адбіваецца вельмі адмоўна на стане здароўя Дзімітрава. Тавеў хворы і лежыць ходзіць. Яму на час яды не даюць пажа і відкі. Папова за апошні час ніхто не бачыў.

Паводле слоў Дуноўскага германскія ўлады настойна шукаюць прычын для высылкі сваякоў арыштаваных балгар, якія (сваякі) знаходзяцца ў Берліне, бо, відавочна, яны апасаюцца, як-бы грамадская думка не даведалася, што ўмовы зняволення, у якіх цяпер знаходзяцца Дзімітраў і іншыя балгары, значна горшыя, чым нават да судовага прыгавору.

СТО ГОД СА ДНЯ НАРАДЖЭННЯ Д. І. МЕНДЭЛЕЕВА

У Акадэміі Навук БССР адбылося ўрачыстае пасяджэнне з удзелам прадстаўнікоў навуковых устаноў Менска, прысвечанае стагоддзю з дня нараджэння выдатнейшага вучонага—хіміка Д. І. МЕНДЭЛЕЕВА.

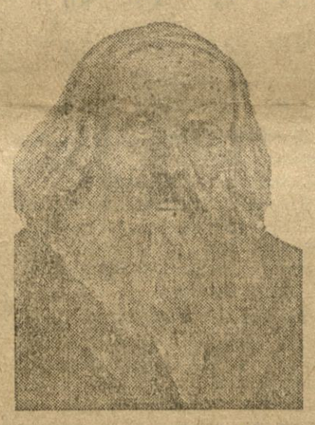

З вялікім дакладам аб Мендэлееве выступіў дырэктар хімічнага інстытута акадэміі тав. КАЗЛОЎ, які ахарактарызаваў навуковую творчасць вучонага хіміка і значэнне яго навуковых работ для социялістычнага будаўніцтва.

Гэтымі днямі ў Белдзяржуніверсітэце адбудзецца агульны сход ту дэнцтва і навуковых работнікаў, прысвечаны Мендэлееву. З дакладам выступіць праф. НІКІФАРАЎ.

Габінет прыродазнаўства Акадэміі Навук Беларусі выпусціў брашуру «Жыццё і навуковая творчасць Д. І. Мендэлеева».

Даклады аб Мендэлееве арганізуюцца на фабрыках і заводах Менска. 10-га лютага ў клубе металістаў — сход рабочых металапрапоўчых заводаў, на якім выступіць з дакладам праф. Нікіфараў. 13-га лютага—сход рабочых-будаўнікоў. Такія-ж даклады будуць прачытаны на сходах рабочых заводаў «Комунар» і «Большэвік».

***

ЛЕНІНГРАД, 8. У зале філармоніі адбылося ўрачыстае пасяджэнне, прысвечанае стагоддзю з дня нараджэння Д. І. Мендэлеева.

Сярод прысутных вядомы фізіёлаг акад. Паўлаў, выдатныя хімікі і фізікі СССР, увесь склад хімічнай асацыяцыі Акадэміі Навук — шлісельбуржац Марозаў, сын і пляменнікі Мендэлеева, а таксама выдатныя прадстаўнікі навукі і тэхнікі, рабочай грамадскасці, вучнёўская моладзь.

Урачыстае пасяджэнне адкрылася ўступным словам акад. **Карпінскага**, адзначыўшага заслугі геніяльнага вучонага перад чалавецтвам.

З дакладам выступілі **акад. Байкоў, праф. Шукароў і акад. Вавілаў.**

Акад. Байкоў у сваім дакладзе адзначыў, што Мендэлееву ўдалося ванава стварыць хімію, якая да яго з'яўлялася разрозненай навукай. Яму ўдалося стварыць цэльную, адзіную сістэму хіміі і ў гэтым яго агромадная заслуга.

У часе даклада праф. Шукарова ў прэзідыуме з'явілася Анна Іванаўна Мендэлеева — удава вядомага вучонага. Зала сустракае яе гучнымі апладысментамі.

Акад. Вавілаў зрабіў даклад на тэму: «Сучасная фізіка і навуковая спадчына Мендэлеева».

МЕНСК

НАПЯРЭДАДНІ XVI ГАДАВІНЫ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

◆ МЕНСК рыхтуецца да гадавіны Чырвонай арміі. На фабрыках і заводах праводзяцца гутаркі і даклады. Разгорнута варашылаўская абаронная эстафета. Арганізаваны дзесяткі новых ячэек Асоавіяхіма.

◆ Склікаецца ваенна-шефская канферэнцыя прадстаўнікоў прадпрыемстваў і гарнізона. 12-га лютага — агульнагарадзкі злёт варашылаўскіх стралкоў.

◆ 23-га лютага, у дзень арганізацыі ваенізаваная лыжная вылазка за горад. Вечарам ў «Доме культуры» адбудзецца ўрачысты пленум Менскага гарсавета, прысвечаны 16-й гадавіне РСЧА.

◆ 24-га лютага—масавы ваенізаваны маскарад на стадыёне «Дынамо». У гэты-ж дзень у 1-й гадавіне дня адбудзецца закладка Дома Чырвонай арміі. У часцях гарнізона праводзяцца стралковыя і конныя спаборніцтвы з шырокім удзелам рабочых.

◆ Арганізацыйны камітэт Саюза совецкіх пісьменнікаў БССР падрыхтаваў да 16-годдзя Чырвонай арміі тры зборнікі мастацкіх твораў.

◆ 23 лютага ў менскім Доме Чырвонай арміі адбудзецца вечар сустрэчы членаў Дома вучоных з шаўскладам.

ЗІМОВАЕ ФІЗКУЛЬТУРНАЕ СВЯТА ПРОФСАЮЗАЎ

16-га лютага ў Менску пачнуцца ўсебеларускія зімовыя фізкультурныя спаборніцтвы профсаюзаў.

Для прэміравання перамогшага калектыва ЦСПСБ устанавіў пераходны сцяг, які будзе разыгрывацца штогодна, пачынаючы з зімы 1934 года.

На прэміраванне і культабслугоўванне фізкультурнага свята ЦСПСБ адпусціў 3.000 руб.

РАЗДРОБНЫ ГАНДАЛЬ ХАРЧОВЫМІ ПРАДУКТАМІ

СНК БССР згадзіўся з прапановай НКСнаба аб выдзяленні з Белгандлю самастойнага спецыялізаванага гандлю НКСнаба «Белхарчгандаль».

На Белхарчгандаль ускладзен раздробны гандаль харчовымі таварамі (хлеб, віна-бакалейныя тавары, гародніна, фрукты, безалкагольныя напіткі) у Менску, Віцебску, Гомелі, Бабруйску, Магілеве, Барысаве, Оршы, Рэчыцы, Мазыры і Жлобіне.

Гэтай-жа арганізацыі перадаецца ад спажывецкай кааперацыі спажжанне закрытых дзяржаўных устаноў (больніцы, яслі і інш.) у названых гарадах. За Белгандлем пакінуты функцыі гандлю промтаварамі па ўсіх гарадах і раёнах БССР, а таксама і харчовымі прадуктамі ў пунктах, якія не ўключаны ў сферу дзейнасці Белхарчгандлю. З агульнай сеткі крам Белгандлю значная частка перадаецца Белхарчгандлю. Сетка апошняга пашыраецца па 19 новых адзінак у Менску, Віцебску, Гомелі, Бабруйску, Магілеве, Оршы, Мазыры, Рэчыцы і Барысаве.

ТЭЛЕГРАМА САСНОЎСКАГА У ЦК ВКП(б)

Масква, ЦК ВКП(б)

Гэтым залічаю аб поўным, безагаворачным разрыве з контрэволюцыйным трацкізмам і гатоўнасці актыўна праводзіць палітыку партыі. Спадзяюся самаадданай работай пад кіраўніцтвам і кантролем партыі даказаць на справе шчырасць гэтай заявы.

ЛЕЎ САСНОЎСКІ.

Усебеларуская вытворчая радыёперакліч па разгортванню жыцёвага гадоўлі адкладваецца на 14 лютага

Паведамленні

Менская гарадская камісія па чыстцы партыі паведамляе, што 11 лютага ў 10 г. раніцы будуць разглядзены партсправы таварышоў:

Сарокін — ф-ка «Комунарка», **Наруцкі** — ВКСГШБ. **Фрыд** — Белкаапромсовет, **Лысёнак** — калгас імя Фалько, **Харытановіч, Аўрусеня**—Повадворскі сельсовет, **Варушыла** — **Гімейн, Гравіт** — Белмяса, **Кугель**—ф-ка імя Кагановіча, **Гурэвіч, Меляшкевіч** — Саюзшвэйзбыт, **Кіпенворліц** — бульбяная станцыя, **Макась** — садова-гародні ін-т, **Брыскін** — Белсампромсовет.

У выпадку няяўкі, справы будуць перададзены ў архіў.

Менская горкамісія па чыстцы партыі.

Рэспубліканская камісія па чыстцы КП(б)Б паведамляе, што 11-га лютага 1934 года ў г. Менску адбудзецца пасяджэнне Рэспубліканскай камісіі (дом Урада, правае крыло, 2-гі паверх, пакой 266) па разгляду апеляцый на рашэнні Уздзенскай, Рэчыцкай, Чэрвеньскай, Мазырскай, Смалявіцкай, Шклоўскай, Мсціслаўскай, Чавускай, Гарадоцкай, Горацкай, Чашніцкай, Лагойскай, Віцебскай, Менскай, Асіпавіцкай, Пухавіцкай гарадскіх і раённых камісій на ступных т.т.:

Шкловскі раён

Пабордаў М. Т., Шчарбакоў П. П., Рыбакоў М. К., Казлоў С. К.

Уздзенскі раён

Пармон Ф. П., Терэшко Н. Д., Сватко Я. І., Левін Я. М., Заяц А. М.

Садоўскі І. І. (Асіпавічы), Хівук П. А. (Менск), Кашыр М. І. (Віцебск), Петракоўскі П. З. (Лагойск), Кац Ф. М. (Чашнікі), Анціпенка П. П. (Горкі), Гурэнка М. Н. (Гарадок), Мяцеліца А. Д. (Гарадок), Елісеєў М. С., Птушкін П. М., Мядзведзеў В. І. (Чавусы), Блінюк С. І., Валодзька П. Н., Іваноў М. Г., Рагачоў А. Ф., Хайратовіч В. А. (Чэрвень), Терэшкевіч З. (Пухавічы), Каган І. М., Сабалеўскі К. В., Корсак В. А., Баешко Т. Н. (Пухавічы), Цыпман А. І., Мархонаў М. М. (Мсціслаўль), Стучынскі Л. М., Савасцянаў М. С., Казлоўскі Т. І. (Смалявічы), Савіцкі С. К., Ломжа А. Л. Кажадуб А. С. (Мазыр), Барысюк Н. І., Астапенка С. А., Шпадарук П. І. (Рэчыца).

У сувязі з тым, што многія таварышы, падаўшыя апеляцыі, не гледзячы на неаднаразовыя іх выклікі, не з'яўляюцца, Рэспубліканская камісія папярэджвае, што справы не з'явіўшыхся будуць зданы ў архіў, без разгляду.

Рэспубліканская камісія па чыстцы КП(б)Б.

Менгарком КП(б)Б і Гарпрофсовет склікаюць 10-га лютага 1934 года, а 7-й гада, увечары ў памяшканні Дома Комасветы (пакой 12, уваход з вул. Энгельса) пашыраную нараду старшынь шэфкустоў і шэфячэек прадпрыемстваў і ўстаноў гор. Менска па пытанню аб падрыхтоўцы да пасеўнай кампаніі

МЕНГАРКОМ КП(б)Б. ГОРПРОФСОВЕТ.

Адказны рэдактар Г. Н. БРАГІНСКІ

АДОЗВА „ЮМАНІТЭ"

ПАРЫЖ, 8 лютага. (БЕЛТА).

«Юманітэ» апублікавала зварот да парыжскіх рабочых з заклікам сабрацца 9-га лютага на плошчы Рэспублікі і дэманстраваць пад лозунгамі: «За арышт К'яппа, роспуск фашысцкіх арганізацый, супроць стварэння ўрада «нацыянальнага яднання», за рабоча-сялянскі ўрад».

«Юманітэ» заклікае пізнія рабочыя арганізацыі к правядзенню палітычных стачак на аснове адзінага фронта з радавымі рабочымі-социялістамі і з пізнімі арганізацыямі социялістычнай партыі.

Далей адозва, звяртаючыся да радавых рабочых-социялістаў, выкрывае здрадніцтва кіраўніцтва social-фашысцкай партыі, даўшага сваёй палітыкай супраціўленню буржуазіі магчымасць умацаваць рэакцыю і падрыхтаваць стварэнне ўрада «нацыянальнага яднання».

«Компартыя, — гаворыцца ў адозве, — рыхтуе арганізацыю адзінага фронта. У адпаведнасці са сваімі ранейшымі прапановамі яна паўтарае, што гатова прыступіць барацьбу з социялістычнымі арганізацыямі на час сумесных дзеянняў супроць фашызма і наступлення капітала, але будзе весці бязлітасную барацьбу з тымі, якія ў парушэнні ўмоў пагаднення аб адзіным фронце стануць штрэйкбрэхерамі і будуць падрываць адзіны фронт рабочага класа».

ЧАРГОВАЯ ЗДРАДА СОЦЫЯЛ-ФАШЫСТАЎ

Social-фашысцкі «Попюлер» спрабуе растлумачыць гэты зварот компартыі, як «адмаўленне ад ўсяго пагаднення», імкнучыся, такім чынам, ашукаць рабочых і замаскаваць чарговае здраднічтва social-фашысцкіх лідэраў.

Як паведамлялася, рэфармісцкая канфедэрацыя працы адмовілася прыняць прапановы компартыі і унітарных профсаюзаў аб сумесным правядзенні палітычнай дэманстрацыі 9-га лютага.

ФРАНЦУЗСКІЯ ФАШЫСТЫ

ПАРЫЖ, 8. У сувязі з падзеямі ў Парыжы, цікава прывесці даныя, якія характарызуюць дзейнасць фашысцкіх арганізацый ва Францыі. Перад адкрытым выхадам абнаглеў шай фашысцкай рэакцыі праводзілася грунтоўная падрыхтоўка ў друку. Акрамя адкрыта чорнасоценных газет — «Аксіон франс'эз», «Амілю непль», «Фігаро», «Віктуар», — рад вялікіх палітычных газет — «Тан», «Эко дэ-пары», «Нотр тан», «Леберта» і т. д. — пад тым або іншым відам прапагандавалі фашысцкія ідэі, фашысцкія выданні.

У радзе выданняў («Рэв'ю франс'эз», «Маладая Еўропа» і інш.) адкрыта выказваліся сімпатыі рэжыму Мусаліні і Гітлера.

Матэрыялы, апублікаваныя ў фашысцкай «Ла лібр пароль» ясна на паміналі першыя крокі германскага фашызма з яго дэмагагічнай праграмай «барацьбы супроць фінансавага капітала».

Так, газета горасна шкадавала, што «ва Францыі, к нячасцю, няма моцнага ўрада». У фашысцкіх лістоўках вялася прапаганда антысемітызма, нацкоўвание на замежных рабочых, скарыстоўваліся самыя пізкія інстынкты.

Побач з гэтым праграма фашысцкіх арганізацый змяшчае рад дэмагагічных патрабаванняў, разлічаных на здаваленне бяднейшых дробных буржуа (аграмаджанне буйных універмагаў і прадастаўленне іх у арэнду па танных цэнах дробным крамнікам і рамеснікам).

Найбольшую актыўнасць развілі старыя фашысцкія арганізацыі, як груча «Аксіон франс'эз», «Камзо дю руа» («каралеўскія малодчыкі») і «Жэнес патрыётык» (Патрыятычная моладзь»), з нядаўна створаных —«Круа дю фу» («Агнёвы крыж»).

На сяле праваднікам фашысцкай ідэалогіі выступае памешчыцка-кулацкая партыя. Скарыстаўшы незадаволенне працоўных сялян, руйнуемых аграрным крызісам, яна прабуе нацкаваць сялянства на працоўных горада. Пад сцягам аб'яднання ўсіх «сельскіх гаспадароў» для барацьбы супроць «калектывізма і індустрыялізма», супроць «буйнага капітала і манапольных цэн», аграрная партыя заклікае стварыць «аграрны блок», каб не дапусціць разгортвання класавай барацьбы на сяле. У канцы студзеня адбыўся з'езд аграрнай партыі, на якім быў распрацаван план далейшых дзеянняў.

Уплыў гэтых фашысцкіх арганізацый ва Францыі не трэба перацэньваць, але трэба адзначыць, што правыя групіроўкі, непасрэдна адбіваючыя інтарэсы буйнага фінансавага капітала і дзяжкай прамысловасці (у прыватнасці група Тард'е), ахвотна карыстаюцца фашысцкай дэмагогіяй для барацьбы супроць рэволюцыйнага руху ў краіне і для арганізацыі рашучага наступлення капітала на жыццёвы ўзровень працоўных.

У апошні час і «левы» друк, які адбівае думку младарадыкалаў і коалаў, якія стаяць блізка к Далад'е (як «Нотр тан»), прыкрываючыся такімі аргументамі, як «крах парламентарызма», «банкрутцва дэмакратыі», патрабуюць фацыізацыі дзяржаўных устанаўленняў і апарата.

Компартыя сістэматычна выкрывае сутнасць фашысцкай дэмагогіі, падкрэсліваючы, што так званая «дэмакратычная сістэма» ў капіталістычных краінах прадстаўляе сабой рознавіднасць дыктатуры буржуазіі. Разам з тым компартыя заклікае працоўных горада і сяла да стварэння адзінага фронта барацьбы супроць фашызма і наступлення капітала.

(БЕЛТА).

ПАВЕДАМЛЕННЕ АГЕНЦТВА СТЭФАНІ АБ РАТЫФІКАЦЫІ ІТАЛО-СОВЕЦКАГА МЫТНАГА ПАГАДНЕННЯ

РЫМ, 8.

Агенцтва Стэфані паведамляе:

«Кіраўнік урада Мусаліні і паўпрэд СССР Пацёмкін абмяняліся ратыфікацыйнымі грамамі аб італа-совецкай мытнай канвенцыі, падпісанай 6-га мая 1933 года. Абмен ратыфікацыйнымі граматамі супадае з 10-й гадавінай устанаўлення нармальных дыпламатычных адносін паміж абодвума ўрадамі.

Паўпрэд СССР Пацёмкін выказаў задаваленне ўрада СССР з нагоды ратыфікацыі акта, які ўкампануе дачынні дружбы паміж абодвума краінамі, дружбы, якая можа разглядацца, як адзін з асноўных элементаў умацавання міру. Ён падзякаваў таксама за прыязнасную садзейнасць, аказаную Італіяй у справе ўстанаўлення нармальных дыпламатычных адносін паміж СССР і Венгрыяй, якое адбылося нядаўна ў Рыме.

Мусаліні ў адказным слове на выступленне паўпрэда СССР заявіў аб гатоўнасці італьянскага ўрада прадаўжаць прыязнасную палітыку ў адносінах СССР у галіне палітычнай і эканомікі і выказаў пажаданне, каб у працягу бліжэйшых 10 год гэта палітыка атрымала сваё нармальнае развіццё».

Пасяджэнне Дзяржаўн. польскага тэатра (Совецкая, 29, тэлефон 21-812)

Гастролі Маскоўскага Дзяржаўн. тэатра МУЗЫКАЛЬНАЙ КАМЕДЫІ

Мастацкі кіраўнік Валеры БЕБУТАЎ

12-га лютага — першы спектакль ШТРАУС. ЦЫГАНСКІ БАРОН.

Білеты—у касе тэатра з 5 да 9 гадз. Па калектыўных заяўках білеты ў рабочай касе з 12 да 2 і з 4 да 6 гадз.

Дом Комуністычнай Асветы

ПАВЕДАМЛЯЕ, што СЁННЯ, в 6-й гадз. не вечары, у памяшканні Дома Комасветы (вялікі з'езд, уваход з вул. Карла Маркса) АДБУДЗЕЦЦА

Лекцыя тав. Вольфсона

для парт. і комсамольскага актыва на тэму. „Культура будуючагася социялізма і загніваючы капіталізм"

Після лекцыі—мастацкая частка. Білеты разасланы па партарганізацыях. Неатрыманыя могуць атрымаць у канцылярыі Дома Комасветы.

Адначасова паведамляецца, што ў Доме Комасветы кожны дзень ад 7 да 9 гадз. вечара адбываюцца кансультацыі па прапрэцоўцы матэрыялаў —XV з'езда КП(б)Б і XVII з'езда ВКП(б).

ДОМ КОМАСВЕТЫ.

ДА УВАГІ ДЭЛЕГАТАЎ ГАРАДСКОЙ КАНФЕРЭНЦЫІ МЕНГОРРАБКОПА!

КАНФЕРЭНЦЫЯ МЕНГОРРАБКОПА

адкрываецца 11 лютага ў 6 г. веч.

У клубе работнікаў кааперацыі і дзяржгандлю (б. клуб соўгандальслужачых)

Мандаты дэлегатам і запрашальныя білеты для калектываў будуць выдавацца ў праўленні МГРК (Совецкая 43 III паверх, пакой 4) 9 і 10 лютага з 9 г. раніцы да 3 г. дня, і з 7 да 11 г. вечара.

У дзень адкрыцця канферэнцыі мандаты будуць выдавацца з 4 г. вечара ў клубе

Пасяджэнне фракцыі адбудзецца там-жа ў 5 г. вечара.

Праўленне МГРК

11 лютага у 12 гадзін дня ў зале пасяджэнняў Гарсовета (вул. К. Маркса, 14) АДБУДЗЕЦЦА

ЗЛЁТ ГРАМАДСКІХ СУДОЎ

і ГРУП САДЗЕЙНАСЦІ ПРАКУРАТУРЫ Менскага раёну

ПАРАДАК ДНЯ:

1. Вынікі XVII з'езда ВКП(б) і XV з'езда КП(б)Б і задачы калгасных судоў і групасадзейнасці (дакл. пракурора Рэспублікі т. Кузьміна).

2. Асноўныя мерапрыемствы па правядзенню весняй пасеўнай кампаніі па раёну.

Менгорпракуратура.

Кіно „Інтэрнацыянал"

Ад 9 лютага

ЖЭНІ ЮГО І ДУГУСТ ФРЭЙЛІХ

у замежным мастацкім фільме

КАРАБЕЛЬ НА МЯЛІ

У праграме кіно-хроніка САЮЗКІНО

11 лютага, роўна ў 12 гадзін дня, у памяшканні дома Комасветы (клуб Карла Маркса)

адбудзецца

ЗЛЁТ УДАРНІКАЎ-НАСТАЎНІКАЎ

школ г. Менска і раёна.

Модус прадстаўніцтва 1 ад 3-х праверэных ударнікаў. Загадчыкі ФЗС, ЦКМ, старшыні МК і селькомаў у вызначаны тэрмін сумесна з абранымі дэлегатамі павінны акуратна к 12 гадзіне прыбыць на злёт.

Рэгістрацыя, выдача мандатаў, талонаў на харчаванне і начлег праводзіцца ў доме Комасветы з 9 гадзін раніцы да 12 гадзін дня. Пасля 12 гадзін рэгістрацыя дэлегатаў злёта праводзіцца не будзе.

Загадчык Гарвна ЗЕНЬКОВІЧ.

Старшыня ГК саюза працасветы ВАДЗЕЙКА.

Віцебскі Педагагічны Інстытут абвяшчае ПРЫЁМ на 6-месячныя падрыхтоўчыя КУРСЫ

для паступлення ў інстытут, на матэматычнае, фізічнае, біялагічнае і хімічнае аддзяленні.

На курсы прымаюцца асобы з сярэдняй і нарадной сярэдняй адукацыяй.

Пачатак груп з выкладаннем на беларускай мове, будуць адкрыты нацгрупы з выкладаннем на яўрэйскай і рускай мовах.

Курсанты забяспечваюцца інтэрнатам і стыпендыяй.

Прыём заяў у 15 дзённа.

Адрас: Віцебск, Пушкінская 3, педінстытут.

Дзяканат педінстытута Чарнецкі.

Дом Пісьменніка (Совецкая, 68)

СЁННЯ, 10 лютага ў 8 гадз. вечара

ВЯЛІКІ літаратурны ВЕЧАР

з дакладам праф. ПІОТУХОВІЧА аб творчасці Міхася Чарота.

Уваход вольны.

Арганізацыйны камітэт ССПБ.

Мазырскае Аддзяленне Дзяржбанка

абвяшчае ПРОДАЖ

ЦУКРУ (пяску) камерцыйнага ў колькасці 5110,7 кгр. на суму 40439 руб. 10 кап. апісанага ў Мазырскай базы Белгандля за пратэрмінёўку пазыкі.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ МЕДЫЧНЫ ІНСТЫТУТ

абвяшчае

набор на 6-цімесячныя курсы па падрыхтоўцы ў інстытут.

На курсах будуць дзенныя і вячэрнія групы.

Курсанты будуць забяспечаны стыпендыяй і сталоўкай на агульных падставах з студэнтамі інстытута.

На курсы прымаюцца асобы, маючыя асвету не ніжэй семігодкі і ва ўзросце ад 18 да 30 г.

Да заяў неабходна дадаць заверэную анкету, пасведчанне аб асвеце, справку аб узросце, соцстановішчы, сацыяльнае і сямейнае.

Заявы прымаюцца да 10 лютага. Іспыты — ад 10 да 15 лютага.

Заявы і дакументы накіроўваць па адрасу: Менск, Універсітэцкі гарадок, рабфаку медыцынскага інстытута.

Дырэкцыя

Менск, друкарня «Звязды». Упаўн. Галоўлітбела № К—2411.